

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції
молодих вчених і студентів
"МОЛОДІ НАУКОВЦІ-АГРАРНИКИ: ТРАДИЦІЙНІ Й НОВІ
АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕНЬ"
1 том
25.02-28.02.2020 року

м. Дніпро

УДК 338.43
ББК 65.9(4Укр) 32

Молоді науковці-аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень :
тези доповідей науково-практичної конференції молодих вчених і студентів 25.02-28.02.2020 р. : В 2 т. – Том 1. – Дніпро : Друкарня «Стандарт» (ПП Бойко В.В.), 2020. – 80 с.

Організатор конференції:

Навчально-науковий інститут економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Схвалено до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту економіки ДДАЕУ

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками:

- Облік, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою;
- Інформаційні системи і технології;
- Фінанси, банківська справа та страхування.

ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

ВПЛИВ СТЕЙКХОЛДЕРІВ НА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

*А. Ільків, студентка гр. МгМТ(УФЕБ)-1-19
Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент*

Підприємства здійснюють діяльність у визначених економічних і соціальних умовах. Факт функціонування в навколишньому середовищі змушує підприємства взаємодіяти з іншими суб'єктами та особами, що означає, що вони володіють сферами впливу на підприємство. Перед підприємством виникають нові проблеми і нові обов'язки. Одним із фундаментальних елементів у побудові стратегії сучасного бізнесу є ідентифікація стейкхолдерів.

Важливе значення у теоретико-методичному підході до визначення та структурування стейкхолдерів мають розробки Р.Е.Фрімена, Дж. Поста, Л. Престона, С. Сакса, Т. Джонса і А. Уїкса. Серед вітчизняних дослідників слід відзначити А.Т. Зуба та Я.Ю. Білоуса. Враховуючи значення здобутих ними результатів, слід зазначити, що деякі важливі питання оцінки й аналізу стейкхолдерів потребують подальшого вдосконалення та розвитку.

Стейкхолдер (від англ. "stakeholders") не має еквівалента ані російською, ані українською мовами, який був би представлений одним словом. Стейкхолдером вважається будь-яка особа або група осіб, що впливає на діяльність організації або відчуває на собі вплив такої діяльності.

Стейкхолдери здійснюють все більший вплив на ділову активність підприємств, оскільки громадська позиція та соціальна відповідальність суспільства постійно інтегруються в управління бізнесом. Клієнти, співробітники та ділові партнери відносяться до числа ключових груп зацікавлених сторін, які мають вагу в рішеннях і діяльності підприємства. Розуміння впливу цих зацікавлених сторін на стан фінансово-економічної безпеки підприємства особливо важливе для ведення ефективного бізнесу.

Концепція зацікавлених сторін може вважатися новаторською і суперечливою, тому що відповідно до цієї теорії почали постулювати, щоб підприємства приносили вигоду не тільки акціонерам (власникам), а й іншим групам людей і організацій, які формально не пов'язані з підприємством. Ця теорія також вказує на можливість отримання зацікавленими сторонами фінансової вигоди і нефінансових від діяльності компанії [1].

Визначивши основні загрози з боку як внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів, доцільно оцінити рівень економічної безпеки підприємства у взаємодії з його стейкхолдерами шляхом визначення інтегрального показника. У першу чергу, при визначенні інтегрального показника безпеки у взаємодії з його стейкхолдерами необхідно чітко визначити систему показників та їх граничні значення. Що стосується внутрішніх стейкхолдерів, то основними показниками з боку персоналу можуть бути: показник плинності кадрів,

продуктивність праці, показник трудової дисципліни, показник мотивації зарплати, показник соціальної захищеності та інші [3]. З боку власників підприємства розглядаються показники, пов'язані з фінансовою, інформаційною та політико-правовою складовими безпеки.

Відносини із зацікавленими сторонами вимагають стратегічного підходу. Ефективне управління такими відносинами, запропоноване Адамчиком включає шість етапів [2]:

- створення карти відносин стейкхолдерів;
- відображення угод стейкхолдерів;
- визначення очікувань стейкхолдерів;
- визначення типу влади стейкхолдерів;
- побудова матриці пріоритетів;
- моніторинг стейкхолдерів.

Таким чином, значення стейкхолдерів для фінансово-економічної безпеки підприємства полягає, насамперед, у ефективній взаємодії бізнесу із зацікавленими сторонами та у соціальній відповідальності підприємства. Довіра тепер стає одним з основних факторів, що сприяють успіху в бізнесі. Відповідальні компанії будують прозорі відносини зі стейкхолдерами, і процес управління враховує їх участь на кожному етапі реалізації стратегії.

Література

1. Juri Lienert (2019) Stakeholder Importance and Influence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sswm.info/humanitarian-crisis/prolonged-encampments/planning-process-tools/exploring-tools/stakeholder-importance-and-influence>

2. Magdalena Ciepela (2014) Wpływ interesariuszy na zarządzanie przedsiębiorstwem [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_\(11\)/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_\(11\)-s22-29/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_\(11\)-s22-29.pdf](http://bazhum.muzhp.pl/media/files/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_(11)/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_(11)-s22-29/Rynek_Spoleczenstwo_Kultura-r2014-t-n3_(11)-s22-29.pdf)

3. Тетяна В. Момот, Ірина О. Філатова, Олена О. Конопліна (2015) Стейкхолдер-орієнтований підхід до забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств: теоретико-методичні засади впровадження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2015_8_6.pdf

ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ ДОСЛІДЖУВАНОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

М. Кравченко, студентка гр. МгОП-1-19

Науковий керівник: О. Чернецька, к.е.н., доцент

Організація бухгалтерського обліку супроводжує створення підприємства, та забезпечує його підготовку до ефективної діяльності. Без організованого бухгалтерського обліку неможлива діяльність суб'єктів господарювання, оскільки це суперечить чинному законодавству України. Отже, в умовах

ринкової економіки організація бухгалтерського обліку є однією з найважливіших умовою ефективного управління сучасними підприємствами і досягнення комерційного успіху. Тому на сучасному етапі власники повинні не тільки усвідомити роль організації бухгалтерського обліку у забезпеченні ефективності процесу управління, але й зрозуміти, що організація бухгалтерського обліку покликана зберегти та примножити їх майно.

Бухгалтерія – це самостійний структурний підрозділ апарату управління, який здійснює бухгалтерський облік господарської діяльності підприємства. Вона тісно пов'язана зі всіма службами, відділами і виробничими підрозділами підприємства, отримує від них необхідну для обліку і контролю документацію та надає їм економічну інформацію.

В досліджуваному підприємстві бухгалтерський облік здійснюється за допомогою бухгалтерії на чолі з головним бухгалтером. Організація структури бухгалтерії лінійна, тобто всі працівники бухгалтерії підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру.

Коло обов'язків головного бухгалтера визначається Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Законом передбачено, що головний бухгалтер підприємства:

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;
- організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
- бере участь в оформленні матеріалів щодо нестачі та відшкодування втрат від нестач, крадіжки і псування активів підприємства;
- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях, інших відокремлених підрозділах підприємства.

Головний бухгалтер призначається або звільняється з посади керівником і підлеглий безпосередньо йому. Він несе відповідальність за дотримання загальних методологічних принципів бухгалтерського обліку, забезпечення контролю і відображення на рахунках бухгалтерського обліку усіх фактів господарського життя, надання оперативної інформації, складання у встановлені терміни бухгалтерської звітності, проведення спільно з іншими службами економічного аналізу фінансово-господарської діяльності з метою виявлення внутрішньогосподарських резервів.

Функції бухгалтерії регламентуються посадовими інструкціями, які розробляються головним бухгалтером та призначені для конкретних виконавців. Вона розроблена у господарстві для кожної конкретної штатної посади.

Посадові інструкції працівників дають змогу встановити для кожного працівника перелік належних до виконання операцій; визначити та закріпити обов'язки особи, а також його права та персональну відповідальність; контролювати виконання роботи кожного виконавця, оцінити її результати.

Основними вимогами, яким повинна відповідати побудова бухгалтерського апарату, та завдяки яким підвищується ефективність роботи облікового апарату наступні: узгодженість між відділами та виконавцями;

зв'язок між бухгалтерією та іншими структурними підрозділами підприємства, а також із зовнішнім середовищем; оперативність керівництва та швидкість виконання; високоякісне обслуговування підприємства, його кореспондентів та відвідувачів; доведення кількості операцій до необхідного мінімуму та ліквідація паралелізму; економія на штатах.

Розподіл облікової роботи між окремими виконавцями вимагає від головного бухгалтера уважного підходу, врахування індивідуальних особливостей та рівня знань виконавця. Робота облікового апарату регламентується Положенням про бухгалтерську службу підприємства, яке розроблене на підставі Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та інших нормативних актів і кваліфікаційних характеристик.

Для упорядкованості руху та забезпечення своєчасного отримання первинних бухгалтерських документів наказом керівника підприємства встановлений графік документообігу, в якому вказано дати створення або одержання від інших підрозділів та підприємств, прийняття їх до обліку, передання в обробку та до архіву. Графік оформлений як перелік робіт з формування, перевірки та обробки документів, які заповнюються кожним структурним підрозділом, а також конкретними виконавцями, із зазначенням їх взаємозв'язку і строків виконання робіт.

Таким чином, в досліджуваному підприємстві правильно організована робота облікової служби сприяє точному документальному відображенню господарських операцій, раціональному використанню робочого часу, якісній підготовці фінансових, статистичних та податкових звітів.

СКЛАДОВІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Р. Бондаренко, студентка гр. МгОП-1-19

Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор.

Створення і нормальне функціонування підприємств будь-якої форми власності неможливе без формування достатнього обсягу власного капіталу. Власний капітал утворюється за рахунок особистої участі власників у його формуванні. При цьому, створюючи капітал підприємства, власник частково втрачає прямий зв'язок з капіталом, і він фактично стає власним капіталом підприємства. Структура та ефективність використання власного капіталу підприємства безпосередньо впливають на формування добробуту його власників. Власний капітал підприємства практично визначає його ринкову вартість.

Власний капітал – це частина в активах підприємства, яка залишається після віднімання його зобов'язань. Власним капіталом підприємства визнаються тільки власні джерела фінансування підприємства, які без визначення терміну повернення внесені його засновниками (учасниками) або залишені ними на підприємстві з чистого прибутку [1].

До складу власного капіталу підприємства входять: статутний капітал; пайовий капітал; додатковий вкладений капітал; інший додатковий капітал;

резервний капітал; нерозподілений прибуток (непокритий збиток); неоплачений капітал; вилучений капітал. Такий склад власного капіталу відображає наявність його частини, інвестованої засновниками у момент створення підприємства, та частини, одержаної в результаті діяльності, насамперед нерозподіленого прибутку, суми дооцінки необоротних активів, а також додаткового вкладеного капіталу. Особливості формування окремих складових власного капіталу підприємств зумовлюються нормами законодавства щодо організаційно-правових форм підприємств та форм їхньої власності, а також щодо порядку формування і руху власного капіталу.[2]

Власний капітал підприємства характеризується різноманіттям форм і систематизується за цілим рядом категорій. Так, в залежності від джерела формування власний капітал підприємства поділяється на дві групи:

1) вкладений капітал – це капітал, сформований за рахунок внесків власників підприємства;

2) накопичений капітал – це капітал, сформований внаслідок господарської діяльності підприємства.

Вкладений капітал включає такі елементи:

1) зареєстрований капітал (статутний капітал, пайовий капітал);

2) додатково вкладений капітал (емісійний дохід, інші внески засновників понад зареєстрований статутний фонд).

До накопиченого капіталу відносяться такі елементи:

– нерозподілений прибуток (непокритий збиток);

– резервний капітал;

– інший додатковий капітал [2].

Головною ознакою елементів вкладеного капіталу є наявність реальних активів, що передані підприємству в обмін на корпоративні права, на можливість брати участь в управлінні та розподілі прибутків, майна підприємства.

В системі бухгалтерського обліку та фінансовій звітності використовуються коригуючі показники:

– неоплачений капітал;

– вилучений капітал.

Ці показники відображають рух власного капіталу у процесі його формування та управління ним. Вони є технічними, регулюючими стосовно суми сплаченого капіталу.

Неоплачений капітал – це сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу.

Вилучений капітал – дорівнює фактичній собівартості акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників.

Зареєстрований капітал – юридично оформлена, офіційно об'явлена і належним чином зареєстрована частина внесків власників до капіталу підприємства [2].

У підсумку, самим головним джерелом фінансування діяльності підприємства можна назвати нерозподілений прибуток. Для нових підприємств головним джерелом фінансування є статутний капітал. Однак не завжди його

величина реально відповідає потребі підприємства для початку своєї діяльності. Для фінансування, призначень для різних цілей, використовуються спеціальні цільові фінансові фонди, а в окремих випадках і резервний капітал.

Література:

1 Марковский С.Н. Аналіз діяльності підприємств. Економіка України. 2007. № 2 . С. 25-35.

2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затв. МФУ від 07.02.2013 № 73. Сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> [Дата звернення 07.04.2020]

СУТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЇЇ ОБЛІКУ

А. Готвянська, студентка гр. МгМТ-1-19

Науковий керівник: С. Юрченко, ст. викладач

В процесі господарської діяльності між підприємствами виникають розрахункові відносини, якісний облік яких має важливе значення для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств. В свою чергу невчасно сплачені рахунки за будь-який товар, роботу або ж послугу призводять до виникнення на підприємствах з обох боків дебіторської та кредиторської заборгованості відповідно.

Для підвищення платоспроможності підприємств важливо організувати дійсно дієву розрахункову систему з дебіторами, адже це прямо впливає на підвищення ліквідності активів кожного підприємства. При цьому, варто зазначити, значна кількість дебіторської заборгованості негативно впливає на платоспроможність підприємства і призводить до зниження результативних показників підприємства.

Для розробки ефективної системи обліку дебіторської заборгованості потрібно чітко розуміти класифікацію даного типу заборгованості. Правильна класифікація допомагає отримати обґрунтовані висновки після проведення фінансового аналізу. Найчастіше дебіторську заборгованість класифікують за очікуваним терміном погашення, способом виникнення, забезпеченістю, формою погашення тощо. Також, залежно від платоспроможності дебіторів, її поділяють на сумнівну та безнадійну. Одним з проблемних моментів і є розмежування понять сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості, визначення їх граничної суми, що відповідають нормативним документам підприємства, та розрахунку резерву сумнівних боргів для покриття суми безнадійних боргів.

Однак практичне застосування дебіторської заборгованості все ж тягне за собою ряд спірних питань, а саме:

- невідповідності та розбіжності обліку дебіторської заборгованості між змістом П(С)БО 10 та положенням МСБО;
- неефективне розмежування видів дебіторської заборгованості;
- неякісно створена система контролю обліку дебіторської заборгованості, що призводить до виникнення певних проблем з

обґрунтованістю дебіторської заборгованості;

- проблеми у відображенні обліку дебіторської заборгованості в облікових регістрах, тощо.

Полегшити вирішення вищенаведених проблем може допомогти введення таких дій на підприємстві:

- високоякісний облік дебіторської заборгованості, з розробленим єдиним підходом до реєстрації довгострокової дебіторської заборгованості;

- розробка єдиного підходу до обліку заборгованостей;

- ведення аналітичного обліку за кожним видом довгострокової дебіторської заборгованості;

- орієнтація на більш глибоке дослідження причин виникнення заборгованості для поліпшення управління боргами підприємства.

Отже, важливим елементом управління дебіторської заборгованості є формування резерву сумнівних боргів задля покриття безнадійної чи сумнівної заборгованості. Важливо чітко виділяти короткострокову, поточну та довгострокову дебіторську заборгованість, мати чітке уявлення щодо власних ресурсів для уникнення проблемних питань платоспроможності.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

С. Лях, студентка гр. МгОП-1-19

Науковий керівник: О.Ткаченко, к.е.н., доцент

З метою досягнення економії матеріальних ресурсів доцільно впроваджувати комплексне застосовуються виробничих запасів. Виробничі запаси у сільському господарстві використовуються на виготовлення сільськогосподарської продукції. При цьому постає гостре питання нормативно-правового регулювання всіх об'єктів фінансового обліку в умовах переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності та повної інтеграції національної системи обліку в європейський законодавчий простір. Невідповідність окремих положень чинних законодавчих актів, що регулюють бухгалтерський облік матеріальних цінностей, неузгодженість окремих норм.

П(С)БО та МСФЗ щодо порядку оцінки запасів, відсутність галузевого регулювання їх бухгалтерського відображення призводить до зниження достовірності у забезпеченні інформаційних вимог користувачів для прийняття управлінських рішень. Приведення національного законодавства, що регулює бухгалтерський облік матеріальних у відповідність міжнародним вимогам, з урахуванням галузевих особливостей сільськогосподарських підприємств, дасть змогу вирішити поставлені певні проблемні питання.

Державна політика у сфері бухгалтерського обліку в Україні проводять Національний банк України, Міністерство фінансів України, Державне казначейство України, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади в межах повноважень, передбачених законодавством. Порядок ведення фінансового обліку цінностей визначається багатьма суб'єктами в межах їх

повноважень та представлені чотирма рівнями (міжнародний, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, нормативно-правова база державного рівня, наказ по підприємству), що будують систему законодавчого регулювання обліку запасів сільськогосподарських підприємств

Перший рівень законодавчого регулювання встановлює особливості визнання та оцінки цінностей при їх купівлі та використанні для підприємств України, які застосовують міжнародні стандарти для ведення обліку та складання фінансової звітності.

Другий рівень – Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: «визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів, зокрема під час формування інформації про виробничі запаси». Його доповнюють за допомогою П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати», які зазначають методологічні засади формування в обліку інформації про цінності, регулює їх порядок оцінки і обліку на сільськогосподарських підприємствах та розкриття інформації в статистичній та фінансовій звітностях, здійснює регулювання порядку здійснення операцій, пов'язаних із рухом цінностей.

На третьому рівні знаходиться Податковий кодекс України, який визначає порядок оподаткування податком на додану вартість цінностей при їх надходженні та вибутті, встановлює обмеження щодо включення вартості матеріальних цінностей до затрат при розрахунку бази оподаткування податком на прибуток. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулює правові засади організації, ведення фінансового обліку та складання звітності, зокрема щодо запасів, порядок оформлення первинних документів та реєстрів обліку, обов'язки підприємств у здійсненні інвентаризації, зокрема в частині відображення залишків цінностей на дату складання балансу.

Для належного ведення фінансового обліку на підприємствах доцільно застосовувати нормативно-правову базу четвертого рівня. Важливим документом на цьому рівні являється наказ з облікової політики підприємства, як сукупності принципів, методів і процедур з організації системи бухгалтерського обліку витрат. По суті облікова політика окреслює методику обліку окремих операцій, і повинна відображати особливості організації ведення бухгалтерського обліку та порядок здійснення контролю. Потрібно звернути увагу, що управлінський облік ґрунтується на вибіркового застосуванні методів з різних дисциплін, а саме: оперативного, статистичного і бухгалтерського обліку, математичних методів управління, аналізу та інших. Визначальною дисципліною є бухгалтерський облік, зокрема його важлива складова – фінансовий облік. Дані фінансового обліку безпосередньо використовуються в управлінському обліку, як інформація про витрати на виробництво.

Отже, опрацювавши основні нормативно-правові документи, що здійснюють регламентацію бухгалтерського обліку виробничих запасів підприємств аграрної галузі в Україні визначено, що найбільш повно інформація розкривається в П(С)БО 9 «Запаси», та МСФЗ 2 «Запаси», оскільки

у цих документах висвітлено питання з обліку виробничих запасів. У них викладено важливі питання обліку певної ділянки бухгалтерського обліку, разом з тим, є неузгодженість, зокрема, існують відмінності між порядком оцінки виробничих запасів за вимогами П(С)БО та МСФЗ. Порівняльний аналіз вимог П(С)БО 9 «Запаси» та МСФЗ 2 «Запаси» дозволив визначити спільні та відмінні підходи до регулювання окремих питань бухгалтерського обліку виробничих запасів.

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Д. Маслюк, студентка гр. МгОП-1-19
Науковий керівник: Ю. Якубенко, к.е.н., доцент*

Сільськогосподарські підприємства, які є платниками фіксованого сільськогосподарського податку, сплачують й інші податки, а саме: податок на додану вартість, податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, збір за забруднення навколишнього природного середовища тощо.

За журнально-ордерної форми для обліку названих податків призначено Журнал-ордер № 3 .-г. та Відомість № 3.5 с.-г. аналітичного обліку розрахунків з бюджетом.

Дослідження показують економічну доцільність застосування цих реєстрів при умові виконання усіх вимог нормативних документів з нарахування та сплати зазначених податків. Перш за все необхідно зосередити увагу на фіксованому сільськогосподарському податку, який сплачують сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм, в яких сума, одержана від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки за попередній звітний (податковий) рік, перевищує 75 відсотків загальної суми валового доходу.

Для визначення питомої ваги сільськогосподарські товаровиробники складають Розрахунок питомої ваги доходу від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки в загальній сумі валового доходу підприємства за попередній звітний (податковий) рік.

Вважаємо за необхідне внести зміни до джерел інформації цього розрахунку в такій послідовності:

– сума кредитових оборотів по субрахунку 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» аналітичні рахунки реалізації довгострокових біологічних активів рослинництва (без ПДВ), що обліковуються не лише за первісною, а й за справедливою вартістю;

– сума кредитових оборотів по субрахунку 712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» аналітичні рахунки реалізації довгострокових біологічних активів тваринництва (без ПДВ), що обліковуються не лише за первісною, а й за справедливою вартістю.

Одночасно з Розрахунком питомої ваги платник податку подає Податковий розрахунок фіксованого сільськогосподарського податку до 1

лютого наступного за звітним року.

Сплата податку проводиться щомісячно протягом 30 календарних днів, наступних за останнім календарним днем базового звітного (податкового) місяця до місцевого бюджету за місцем розташування земельної ділянки.

При відображенні інформації в реєстрах журнально-ордерної форми обліку необхідно враховувати, що нарахована (внесена) сума ФСП – один із видів загальновиробничих витрат сільськогосподарського підприємства.

Окрема позиція Відомості № 3.5 с.-г. аналітичного обліку розрахунків з бюджетом призначена для відображення інформації з обліку податку на додану вартість.

Спеціальний режим оподаткування передбачає, що сума податку на додану вартість, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів (послуг), не підлягає сплаті до бюджету та повністю залишається у розпорядженні такого сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми податку сплаченої (нарахованої) постачальнику на вартість виробничих факторів, а за наявності залишку такої суми податку – для інших виробничих цілей.

Якщо сума ПДВ сплачена (нарахована) сільськогосподарським підприємством постачальнику на вартість виробничих факторів, перевищує суму податку, нараховану по операціях з поставки сільськогосподарських товарів (послуг), то різниця між такими сумами не підлягає бюджетному відшкодуванню.

При вивезенні сільськогосподарських товарів (супутніх послуг) у митному режимі експорту сільськогосподарське підприємство – виробник таких товарів (послуг) має право на бюджетне відшкодування ПДВ, сплаченого (нарахованого) постачальникам товарів (послуг), вартість яких включається до складу виробничих факторів.

Платники, які зареєстровані як суб'єкти спеціального режиму оподаткування, повинні забезпечити ведення окремого обліку операцій, пов'язаних із сільськогосподарським виробництвом, та інших операцій.

Операції, що оподатковуються за спеціальним режимом оподаткування відображаються у податковій декларації з ПДВ за скороченою формою, інші операції – у податковій декларації, за якою здійснюються розрахунки з бюджетом.

Для платників фіксованого сільськогосподарського податку при сплаті податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів застосовується пільга: звільнення від сплати цього податку за трактори колісні та вантажні автомобілі.

Для транспортних засобів, які використовують альтернативне паливо, застосовується зменшення ставки цього податку на 50 %.

Отже, сільськогосподарські підприємства що застосовують спеціальний режим оподаткування четвертої групи при веденні податкового обліку повинні керуватися відповідними вимогами передбаченими для цієї групи платників.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

А. Худяков, студент гр. МгОП-1-19

О. Морозова, студентка гр. МТ-1-17

Науковий керівник: Л. Васільєва, д.н.держ.упр., професор

Фінансові результати діяльності економічних суб'єктів, що подаються у вигляді показників прибутку або збитку, відображають економічну результативність процесу виробництва, оскільки прибуток - це головне джерело його розвитку. В системі ринкових відносин алгоритм обчислення прибутків і збитків організацій володіє підвищеними запитами з боку зацікавлених осіб. Розрахунок економічних показників фінансових результатів і супутніх індикаторів, необхідних для прийняття доцільних управлінських рішень, вважається однією з найважливіших завдань бухгалтерського управлінського обліку, яка в процесі гармонізації вітчизняних стандартів фінансового обліку з міжнародними стандартами обліку і фінансової звітності завойовує домінуючі позиції. На думку Сулейманова Є.Р. «саме управлінський облік виступає тією самою системою управління прибутком і витратами, яка забезпечує внутрішніх користувачів (управлінський апарат, керівників структурних підрозділів та ін.) інформацією для планування, управління та контролю за діяльністю організації» [1].

Управлінський облік фінансових результатів виконує головну роль в процесі прийняття економічних рішень організацією, оскільки формує максимально достовірну інформацію про результативність її функціонування і фінансовий стан. Релевантна інформація є одним з головних джерел формування економічних показників, що характеризують реальний стан справ економічного суб'єкта. Центральне значення управлінський облік фінансових результатів знаходить в процесі формування об'єктивної оцінки рівня організації виробництва, контролю, планування і прогнозування фінансово-господарської діяльності.

З метою забезпечення економічного благополуччя господарюючого суб'єкта в нинішніх умовах ринку, управлінському персоналу потрібно виробляти оперативну оцінку фінансового стану організації. Тут аналіз отриманих прибутків і збитків - одна з найважливіших стадій процесу управління, результатом якої, з одного боку, є оцінка наявних підсумків діяльності, з іншого - розробка фінансової стратегії, формування способів її здійснення.

Необхідною умовою підвищення якості внутрішнього інформаційного забезпечення є управлінський облік, який є цілісною підсистемою бухгалтерського обліку, що постачає управлінський апарат необхідними для прийняття рішень з метою реалізації оперативних і перспективних планів економічного суб'єкта відомостями. Управлінський облік являє собою внутрішню інформаційно-облікову систему, яка надає інформацію для прийняття тактичних і стратегічних управлінських і фінансових рішень, завданнями якої є калькуляція собівартості продукції, робіт і послуг (виробничий облік), планування (бюджетування), аналітичні розрахунки і як

результат - надання управлінської звітності. Внаслідок цього, фінансові результати діяльності доцільно розглядати не тільки як об'єкт фінансового та податкового обліку, а й як об'єкт обліку управлінського.

Алгоритм обчислення прибутку в управлінському обліку встановлюється відповідно до положень, затверджених самою організацією, виходячи з галузевих особливостей, специфіки функціонування економічного суб'єкта, тривалості операційного циклу, повноважень апарату управління.

Література:

1. Сулейманова Е.Р. Методичні аспекти аудиту фінансових результатів та шляхи його вдосконалення / Е. Р. Сулейманова // Управління розвитком. – 2011. – № 2(99). – С. 94–96.

ВСТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОЇ ЗМІНИ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

М. Гіда, студент гр. М2МТ-1-19

Науковий керівник: Т. Саванчук, к.е.н., доцент

Основні засоби відіграють важливу роль в обліку будь-якого господарюючого суб'єкта, оскільки вони становлять найбільшу питому вагу у структурі активів підприємств. Усі основні засоби, без винятку, мають певний строк корисного використання, тому всі підприємства мають справу із особливостями визначення строку їх корисного використання.

На даний час, строк корисної експлуатації об'єкта основних засобів визначається суб'єктами господарювання самостійно виходячи з власних міркувань. У зв'язку з цим виникає значний рівень суб'єктивізму при здійсненні такої оцінки. Щоб встановити строк експлуатації для певних основних засобів потрібно мати деякі технічні навички. Саме тому ці завдання мають вирішувати відповідні спеціалісти, які відповідають за експлуатацію об'єкта основних засобів.

Положеннями П(С)БО 7 встановлено такі фактори впливу на формування строку корисного використання:

- моральний знос (внаслідок технічного прогресу або зміни попиту на продукцію);
- очікуваний фізичний знос;
- правові або аналогічні обмеження щодо використання об'єкта (наприклад, строк оренди передбачений угодою, або законодавство, що визначає граничний строк безпечної експлуатації певних об'єктів).

Враховуючи відсутність чітких критеріїв щодо визначення майбутнього морального чи фізичного зносу, дуже складно встановити строк корисної експлуатації об'єктів основних засобів відштовхуючись лише від цих факторів. А беручи до уваги різноманіття об'єктів основних засобів впливати на визначення строку корисної експлуатації можуть і інші фактори, які залежатимуть як від виду основних засобів, так і від особливостей діяльності підприємства.

Оскільки середовище функціонування підприємства постійно змінюється внаслідок впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, варто зазначити, що при встановленні строку корисної експлуатації об'єкта необхідно відштовхуватися від сучасних умов. Адже критерії для встановлення терміну експлуатації для одного і того ж виду основних засобів сьогодні і через кілька років можуть істотно відрізнятись.

Податковий кодекс України (ПКУ) прописує мінімальні строки експлуатації з погляду податкового законодавства. У податковому обліку амортизація нараховується потягом строку корисного використання об'єкта, встановленого платником податків, але не меншого від мінімально допустимого строку, чітко регламентованого для кожної групи основних засобів.

Для бухгалтерського обліку не встановлено жодних обмежень щодо встановлення строків корисного використання. Проте для зручності на підприємстві найчастіше застосовують строки визначені ПКУ. Оскільки строк корисного використання (експлуатації) визначають виходячи з корисності об'єкта для конкретного підприємства, він може бути коротший, ніж нормативний (технічний, економічний) строк експлуатації.

Важливим моментом також є те, що саме строк корисного використання може бути ключовим критерієм для ідентифікації об'єкта основних засобів як сукупності об'єктів з різними строками використання.

Таким чином, основною метою визначення строку корисного використання основних засобів є виявлення можливих резервів ефективнішого їх використання, розробка заходів щодо покращення їх прибутковості, оптимізація витрат та доходів по основних засобах та аналіз правильності нарахування амортизації.

ЕТАПИ ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТУ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

*В. Галчанська, студентка гр.МгОП-1-19
Науковий керівник: Т.Саванчук, к.е.н., доцент*

Удосконалення податкового механізму на підприємстві потребує приділенню уваги нарахуванню та сплати податкових платежів, серед яких важливу роль відіграє ПДВ. Формування стабільної облікової політики підприємства неможливе без ефективного контролю над цим податком. Для того щоб мінімізувати ризики в процесі справляння ПДВ, підприємствам необхідно проводити податковий аудит. Здійснення аудиторської перевірки ПДВ виступає важливим елементом оптимізації оподаткування суб'єкта господарської діяльності, тому ця тема є досить актуальною, адже ПДВ є одним із найбільш значущих для підприємств та складних за методикою обрахування в обліку є податків. Особливістю цього податку є те, що варіант обчислення ПДВ, допускає оподаткування перенесеної вартості, а також подвійне оподаткування [2].

Необхідність здійснення аудиту розрахунків з ПДВ обумовлена низкою

причин: постійні зміни та доповнення в податковому регулюванні платників, неоднозначність норм трактування обліку розрахунків з ПДВ, правильність обчислення податку, спроби мінімізувати розмір податків суб'єктами господарювання, що тягне за собою загрозу накладання штрафних санкцій [1].

Найбільш важливою стадією в процесі проведення аудиту є безпосередня перевірка розрахунків з ПДВ. Головними завданнями з перевірки виступають: визначення правильності нарахування податку, сплати його до бюджету, підтвердження правильності ведення його обліку та складання звітності, відповідності даних облікових реєстрів [3].

Для підвищення ефективності аудиту ПДВ, слід конкретизувати етапи його проведення, які дадуть змогу охопити всі господарські операції (табл..1).

Таблиця 1

Характеристика етапів проведення аудиту ПДВ

Назва етапу	Характеристика
Визначення виду діяльності підприємства	Перевірка установчих документів, визначення чи є платником ПДВ
Перевірка обчислення та нарахування ПДВ	Визначення нарахування зобов'язань та податкового кредиту та дати їх виникнення, правильність коригування, визначення об'єкта оподаткування
Дотримання норм чинного законодавства	Визначення нормативної бази ПДВ, ви користуються пільгами, правильність застосування ставок, перевірка повноти та своєчасності сплати ПДВ
Правильність відображення податку в аналітичному і синтетичному обліку	Правильність відображень сум на рахунках, в облікових реєстрах, звірка облікових даних з даними перевірки, перевірка із суміжними реєстрами обліку (361, 377, 631, 685)
Визначення відхилень	Порівняння загальних сум з Головною книгою, коригування помилок
Формування аудиторського висновку	Аналіз альтернативних методів оподаткування ПДВ, формування висновку з рекомендаціями удосконалення процедур нарахування та сплати ПДВ

Запропоновані етапи аудиту, в яких відображено основні процедури розв'язання головних завдань, можуть використовуватися аудитором на будь-якому підприємстві. Вони охоплюють всі аспекти обліку та аудиту податку на додану вартість.

Таким чином, проведення податкового аудиту ПДВ за визначеними етапами дозволить дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в звітності податку, вчасно виявити порушення, що допустило підприємство та покращити його фінансову стабільність.

Література:

1. Зінкевич А. В. Теоретичні аспекти та методика здійснення аудиту ПДВ/ А. В. Зінкевич //Економіка і суспільство.–2017.–№13.–С. 1360.
2. Дема Д. Аудиторський контроль розрахунків за податком на додану вартість: шляхи підвищення ефективності / Д. Дема // Вісник ЖДТУ, серія «Економічні науки». – 2012. – № 1 (59). – С. 22–24.
3. Меліхова Т. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т. Меліхова, М. Бойко // Інвестиції: практика та досвід. – 2017. – № 1. – С. 34–39.

АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ РОЗВИТКУ

А. Готвянська, студентка гр. М2МТ-1-19

Науковий керівник: Т. Саванчук, к.е.н., доцент

Потреба створення госпрозрахункових органів фінансового контролю та аудиту виникла у результаті формування ринкових відносин та різноманітності форм власності та при необхідності удосконалення функцій управління процесом виробництва.

Проте виконання аудитом своїх функцій можливе лише при його постійному вдосконаленні. При чому, на сьогоднішній день можна визначити три основних напрямки розвитку для вдосконалення аудиторської діяльності в Україні:

- удосконалення навчальних планів аудиторів у вищих навчальних закладах, що допоможе привести у відповідність потреби ринку та набуті навички молодих спеціалістів, адаптувати набуті знання до практики;
- привести у відповідність усі закони та нормативно-правові акти, що впливають на аудиторську діяльність прямо чи опосередковано, додати положення, які повинні чітко унормувати взаємовідносини клієнта і аудитора;
- поглибити співпрацю міжнародних та українських аудиторських фірм. Це допоможе розширити ринок надання аудиторських послуг для України, з'явиться можливість перейняти європейський досвід та певні методики для вирішення професійних проблем.

Відштовхуючись від останнього напрямку розвитку, можна сказати, що він є чи не найпріоритетнішим, адже він створює основи для розвитку вигідної торгівлі і сприятливого інвестиційного клімату в країні, забезпечує підвищення якості та конкурентоспроможності товарів, а також їх просування на зовнішні ринки. Проте більшість українських аудиторських фірм якраз стикається з проблемою відсутності потрібного досвіду для виходу на міжнародний ринок.

Крім браку потрібного досвіду, до проблемних питань в сфері розвитку аудиторської діяльності можна віднести:

- відсутність методичних рекомендації щодо проведення аудиту зовнішньоекономічної діяльності;
- відсутність нормативно-правової бази.

Для того, щоб мінімізувати вплив цих проблем на зовнішньоекономічну діяльність України, або ж взагалі вирішити їх, на нашу думку, доцільно було б провести дані заходи:

- звести до мінімуму «тіньовий» бізнес в Україні, адже саме в цій сфері аудит майже не проводиться;
- розробка робочої діяльності та внутрішніх методик аудиту;
- розробка сталого механізму ціноутворення на аудиторські послуги, опираючись на міжнародний досвід;
- розробка типових методик аудиту зовнішньоекономічної діяльності.

Ці дії дозволять не лише покращити аудиторську зовнішньоекономічну діяльність, але й покращать експортно-імпорتنу діяльність в країні в цілому, що буде мати позитивний вплив на економіку.

Аудиторська спільнота має постійно роз'яснювати, що аудит – це не тільки підтвердження звітності за вимогами Державної комісії цінних паперів та фондового ринку України, а також і контрольно-правове супроводження діяльності, консультування з питань правового та договірної забезпечення і розробка системи внутрішнього аудиту.

Таким чином, аудиторська діяльність в перспективі має набувати все більшого розвитку, адже проведення аудиту дозволяє вчасно виявити проблеми підприємства та намітити шляхи їх ліквідації.

ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА

*Ю. Мельник, студентка гр. МгОП-1-19
Науковий керівник: Т. Саванчук, к.е.н., доцент*

В умовах функціонування ринкових відносин головна мета діяльності підприємства – це підвищення його керованості, залучення інвестиційних ресурсів, оперативне реагування на ринкові зміни, задоволення інтересів користувачів необхідною інформацією.

Досягнення зазначеної мети передбачає управління основними засобами підприємства, які, як правило, займають найбільшу питому вагу в загальній сумі основного капіталу підприємства. Від їх якості, вартості, технічного рівня, ефективності використання багато в чому залежать кінцеві результати діяльності підприємства: випуск продукції, її собівартість, прибуток, рентабельність, стійкість фінансового становища.

Відмітимо, що управління – це вплив на процес, об'єкт чи систему для збереження їхньої стійкості або переведення з одного стану в інший відповідно до визначених цілей. Управління не можливе без належної інформації про стан основних засобів, тому в цьому процесі важливе значення відіграє облік та контроль.

Методологічні засади формування інформації у бухгалтерському обліку про основні засоби передбачені П(С)БО 7 «Основні засоби». Проблемою є те, що у процесі введення в експлуатацію, або в ході ліквідації об'єкта основних засобів не завжди враховуються їх індивідуальні специфічні особливості, а саме від них залежить величина первісної вартості створеного чи придбаного об'єкту основного засобу. Актуальними залишаються і питання переоцінки основних засобів, адже кожне підприємство має на обліку основні засоби, залишкова вартість яких не відповідає справедливій.

Для управління важливою є також інформація, що формується в процесі обліку надходження, внутрішнього переміщення і вибуття основних засобів. При цьому слід врахувати, що основні засоби надходять на підприємство різними способами, що і визначає їх первісну вартість, а списуються з балансу тоді, коли вони перестають відповідати критеріям визнання активу. Якщо

об'єкт основних засобів вибуває з експлуатації й зберігається для продажу, то його відображають у балансі в складі оборотних активів за нижчою з двох оцінок – за балансовою вартістю або чистою вартістю реалізації.

Всі операції з руху основних засобів оформляються типовими формами первинної облікової документації. Аналітичний облік основних засобів здійснюється в інвентарних картках. Вони містять інформацію про технічні особливості об'єкта, їх інвентарний номер, первісну вартість, норму амортизації та інше. Записи в інвентарних картках здійснюють за даними первинних документів, технічних паспортів. Картки складаються в одному примірнику і зберігаються у бухгалтерії в картотеці.

На підставі даних інвентарних карток формують аналітичні дані до рахунку 10 «Основні засоби» у вигляді відомості із зазначенням залишку на початок місяця, оборотів по дебету і кредиту, а також залишку на кінець місяця. Ця інформація і використовується для прийняття управлінських рішень.

Не менш важливе значення для управління основними засобами має також контроль. Завдання контролю операцій з основними засобами полягає в тому, щоб перевірити збереження і використання основних засобів, правильність їх аналітичного і синтетичного обліку, своєчасність відображення в обліку операцій, пов'язаних із введенням їх в експлуатацію, вибуттям та нарахуванням зносу.

Отже, належна організація синтетичного і аналітичного обліку та налагоджена система контролю на підприємствах дозволить своєчасно отримувати необхідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень щодо основних засобів.

ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

К. Пакало, студентка гр. МгОП-19

Науковий керівник: О. Чепець, к.е.н., доцент

Факт відпуску продукції (товарів) має бути належним чином оформлений документами. Підставою для відпуску продукції (товару) зі складу підприємства є доручення, яке пред'являється представником покупця і яке повинне містити відповідні реквізити. Підпис представника покупця на дорученні повинні бути ідентичними підпису одержувача на відвантажувальних документах про приймання продукції [1].

Первинними документами для розрахунків з покупцями і замовниками є: накладні, рахунок-фактура, платіжна вимога-доручення за якою здійснюється перерахування коштів на розрахунковий рахунок підприємства-продавця, підтвердження здійснення оплати за продукцію є виписка банку по розрахунковому рахунку підприємства-продавця, товарно-транспортна накладна, а також, оскільки підприємства є платниками податку на додану вартість і зареєстровані в податковій інспекції, надають покупцеві податкову накладну, із зазначенням у ній дати виписки, порядкового номеру, найменування та індивідуального податкового номеру продавця і покупця,

умови продажу і форми ведення розрахунків [2].

У разі доставки продукції покупцеві автотранспортом підприємства важливе значення має товарно-транспортна накладна, в якій повинні бути наявні записи з підписами і відбитком печатки одержувача, які засвідчують доставку продукції.

Рух первинних документів у бухгалтерському обліку ґрунтується графіком. Графік документообігу – це затверджений порядок створення і використання інформації, що зазначена в документах, який регламентує перелік затверджених форм, строки створення надання та обробки первинних документів за відповідальними виконавцями, посадовими особами; проходження та використання документів по інстанціях, передача їх до бухгалтерії для проведення обліково-звітних робіт за їх переліком і виконавцями і передача документів сформованих за номенклатурою архівних справ на зберігання до архіву. Графік документообігу може бути оформлений у вигляді схеми, або переліку робіт зі створення, перевірки та обробки документів, які виконуються кожним підрозділом підприємства, а також усіма виконавцями із зазначенням їх взаємозв'язку та строків виконання робіт [1].

Зведений облік розрахунків з покупцями і замовниками ведеться у Журналі-ордері № 6. У ньому відображають підсумки за місяць обороти з кредиту рахунків 36, 70, 72, 73, 74, 75, 79 у кореспонденції з дебетом відповідних рахунків.

У журналі-ордері наводиться перелік усіх покупців і замовників, які мали стосунки за звітний період або заборгованість за попередній періоди. За кожним з них показується залишок на початок і кінець місяця та обороти за дебетом і кредитом за звітний місяць. Заповнюються відомість на підставі первинних документів та аркушів-розшифровок. Дебетовий оборот за рахунком 36 переносять в кредит рахунків 70, 71 та ін. на підставі відомостей аналітичного обліку реалізації продукції, матеріалів, робіт.

Література:

1. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» / Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова; 2-е вид., доп. і перероб. - Житомир: ЖІТІ, 2001. - 576 с.

2. Приходько І. П. Розрахунки з покупцями та замовниками в аграрних підприємствах: аспекти фінансового обліку / І. П. Приходько // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 8. С. 64-66.

ВАЖЛИВІСТЬ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Д. Міхієнко, студент гр.М2Мт(УФЕБ)-1-19

Науковий керівник: Н. Бондарчук, д.держ.упр., професор

Сучасний етап розвитку економіки України є надзвичайно складним для проведення підприємницької діяльності, що об'єктивно визначає потребу суб'єктів господарювання у створенні ефективної системи управління з метою прогнозування їх майбутнього розвитку, формування стійких конкурентних

переваг, розробки інструментів швидкого реагування на динамічні зміни зовнішнього середовища. При цьому оцінювання рівня безпеки бізнесових структур і використання важелів їх забезпечення є одним з найважливіших завдань, виконуваних задля їх тривалого і стабільного функціонування. Сучасні умови господарювання вимагають зростання ролі ефективного управління фінансовою та економічною діяльністю підприємства. Така ситуація зумовлена тим, що фінансово-економічна діяльність призначена вирішувати завдання фінансового забезпечення операційної та інвестиційної діяльності підприємства, забезпечувати впровадження інновацій, сприяти підвищенню конкурентоспроможності продукції та забезпеченню стійкого розвитку підприємства.

Термін «економічна безпека підприємства» визначає такий стан суб'єкта господарювання, за якого, завдяки протидії негативному впливу зовнішніх і внутрішніх загроз і небезпек, забезпечується його стабільне і максимально ефективне функціонування та високий потенціал у майбутньому. Безпека підприємства передбачає стійкий розвиток, який досягається за допомогою ефективного використання усіх видів його ресурсів.

Виділяють наступні підходи до розуміння сутності поняття «економічна безпека підприємства», як:

1. захист від несанкціонованого доступу до інформації;
2. захист від методів кримінальної конкуренції;
3. захист від загроз;
4. стан стійкості чи рівноваги або ефективного використання його ресурсів;
5. залежність від гармонізації інтересів.

Якщо узагальнити описані підходи, то можна стверджувати, що економічна безпека підприємства є багатоаспектним поняттям, яке:

- пов'язане з його спроможністю існувати в довгостроковому періоді;
- залежить від стану як складових внутрішнього середовища підприємства (що визначається ефективністю управління підприємством), так і від впливу факторів зовнішнього середовища.

Центральне місце у системі економічної безпеки підприємства належить фінансовій складовій, яка виражає мету та узагальнює результати його господарської діяльності. Без неї практично неможливо вирішити жодну проблему, яка постає перед підприємством. Зупинимо свою увагу на визначенні сутності поняття «фінансова безпека».

Фінансова безпека підприємства – це захищеність його діяльності від негативного впливу зовнішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, які не позначаються негативно на його діяльності. Головна мета фінансової безпеки підприємства полягає у гарантуванні його стабільного та максимально ефективного функціонування на даному етапі та високий потенціал розвитку в майбутньому. Між тим, її оцінка передбачає визначення рівня платоспроможності підприємства, оптимальності структури та ефективності використання його капіталу, а також встановлення рівня показників, що

відображають різні аспекти його фінансово-господарської діяльності.

В складних сучасних умовах господарювання розробка методів оцінки фінансової безпеки підприємства має важливе методологічне значення, що пояснюється необхідністю майже щоденного моніторингу фінансового стану підприємства і завдяки цьому – підтримці в ринкових конкурентних умовах його належного рівня. Тому важливим елементом управління фінансовою безпекою підприємства стає об'єктивне і своєчасне визначення її рівня. Визначення даного показника дозволить своєчасно виявити прогалини у фінансовому стані та виправити їх без загрози втрати фінансової стійкості та платоспроможності.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КАЛЬКУЛЮВАННЯ В ОБЛІКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

М. Гіда, студент гр. МгМТ-1-19

Науковий керівник: С. Юрченко, ст. викладач

Функціонування підприємств у ринковому середовищі вимагає від облікової системи достовірної, доступної, точної та адекватної інформації, яка забезпечила б прийняття ефективних управлінських рішень. Розвиток управлінського обліку в Україні сприяє обґрунтуванню концептуальних положень для вдосконалення калькуляційних процесів. Калькуляція не користується широкою популярністю серед вітчизняних підприємств. Тому, доречно з'ясувати основні переваги та недоліки методу калькулювання на основі діяльності над іншими традиційними методами калькулювання.

Калькулювання – це процес розрахунку витрат під час постачання виробничих запасів, виробництва і реалізації продукції. У вітчизняній практиці, здебільшого, процеси управління витратами виробництва є недосконалими, що стало причиною використання традиційних методів калькулювання собівартості продукції. Зміна технологічної структури продукції, яка виготовляється на підприємствах, впливає на формування собівартості, що, викликає потребу в пошуку нових підходів до калькулювання. У міжнародній практиці широко використовується система калькулювання на основі діяльності (ABC).

Основним чинником, який обмежує використання цього методу вітчизняними підприємствами, є його складність, порівняно з традиційним підходом. Крім цього, на рівні керівників відсутнє чітке розуміння суттєвих переваг використання методу ABC. До таких переваг віднесемо:

- 1) зниження рівня спотворення інформації про собівартість продукції;
- 2) підвищення достовірності оцінки незавершеного виробництва і готової продукції;
- 3) надання інформації для прийняття управлінських рішень у сфері: управління витратами; ціноутворення; формування портфеля замовлень і номенклатури продукції; бюджетування і оцінки діяльності підрозділів підприємства.

Введення системи ABC в облікову практику підприємства має й певні

недоліки:

- 1) більш складна система формування інформації про витрати;
- 2) зростання вимог до кваліфікації персоналу;
- 3) додаткові витрати підприємства для утримання системи;
- 4) ускладнення процесу управління діяльністю підприємства;
- 5) необхідна ефективна система внутрішньоорганізаційних комунікацій;
- 6) підвищення вимог до точності інформації про витрати.

Такі недоліки можуть призвести до негативних наслідків: зростання складності калькуляційних розрахунків; потреби в придбанні додаткового програмно-технічного забезпечення; зростання витрат для проведення додаткових обліково-калькуляційних операцій; потреби в розробці комплексу дій, спрямованих на підвищення точності інформації; додаткові витрати на оплату послуг зовнішніх спеціалістів; потреби внесення змін у систему управління підприємством; збільшення обсягу аналітичної інформації про витрати та бази їх розподілу; зростання інформаційного взаємозв'язку менеджерів із працівниками функціональних підрозділів.

Отже, завдяки зазначеним перевагам, метод калькулювання на основі діяльності успішно використовується багатьма іноземними корпораціями. Проте, через низку недоліків, він не набув такого поширення у вітчизняній практиці обліково-калькуляційних робіт.

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

ПОБУДОВА ПРОГНОЗІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АПК НА ОСНОВІ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ

Т. Бугай, О. Крошка, студентки гр. ОП-1-18

Науковий керівник: Н. Самарець, к.т.н., доцент

Планування виробничо-фінансової діяльності та соціального розвитку підприємства включає в себе сукупність планово-розрахункової, економічної та організаційної роботи зі складання, обґрунтування і контролю за ходом виконання плану діяльності підприємства протягом певного періоду. Важливу роль у системі планування відіграє економічне прогнозування – наукове дослідження можливих змін або якісного стану економіки в майбутньому, а також альтернативних шляхів і термінів досягнення цього стану. Метою прогнозування є аналіз соціально-економічних і науково-технічних процесів; виявлення закономірностей, факторів і тенденцій, які визначають подальший соціально-економічний розвиток; вивчення та оцінка можливостей для досягнення поставленої мети і на цій основі прийняття оптимального рішення, в якому потреби підприємства узгоджуються з реальними можливостями їх забезпечення. Використання економіко-математичних методів сприяє значному підвищенню ефективності прогнозування та дозволяє здійснити моделювання складних економічних процесів, передбачити найбільш імовірні напрями розвитку економічної системи залежно від певних параметрів і цільових функцій, значно прискорити

розрахунки.

Значення прогнозування в плануванні сільського господарства набагато більше, ніж в інших галузях народного господарства. Пояснюється це перш за все впливом на результати виробництва погодних факторів, масових захворювань тварин у періоди епідемій і враження сільськогосподарських культур комахами та грибовими захворюваннями. Вирощування олійних культур та їх переробка слугують важливим джерелом надходження валюти у країну та одержання прибутку сільськогосподарськими виробниками. Вони мають високу конкурентоспроможність, забезпечують цінною сировиною харчову галузь та поживний корм для тварин. У наступній таблиці наведено економіко-математичні моделі показників виробництва олійних культур, розраховані на основі інформації Державної служби статистики України за 2010–2018 рр. із використанням електронних таблиць MS Excel.

Категорії господарств	Лінії тренду обсягу виробництва y , тис. т	Лінії тренду посівних площ S , тис. га	Регресійні залежності виробництва y , тис. т, від урожайності x , ц/га
Господарства всіх категорій	$\hat{y} = 9787,7t^{0,316}$ $R^2 = 0,92$	$\hat{S} = 312,02t + 6359,4$ $R^2 = 0,98$	$\hat{y} = 113,1x^{1,645}$ $R^2 = 0,92$
С-г підприємства	$\hat{y} = 8498,6t^{0,330}$ $R^2 = 0,93$	$\hat{S} = 268,66t + 5421,0$ $R^2 = 0,98$	$\hat{y} = 85,3x^{1,678}$ $R^2 = 0,93$
Домогосподарства	$\hat{y} = 1291,8t^{0,214}$ $R^2 = 0,78$	$\hat{S} = 43,36t + 938,4$ $R^2 = 0,94$	$\hat{y} = 33,9x^{1,440}$ $R^2 = 0,76$

Лінійна модель відображає стабільну тенденцію до збільшення посівних площ олійних культур. Коефіцієнт незалежної ознаки для лінійних функцій характеризує граничну ефективність впливу пояснювальних змінних на залежну, тому можна стверджувати, що в середньому за рік посівні площі олійних культур збільшувались для господарств усіх категорій на 312,02 тис. га, у тому числі для сільськогосподарських підприємств – на 268,66 тис. га, для домогосподарств – на 43,36 тис. га. Степеневі функції дають змогу оцінити коефіцієнт еластичності обсягу виробництва за відповідною ознакою, тобто відносний вплив пояснювальної змінної на залежну. Так, при зростанні врожайності олійних культур на 1% виробництво олійних культур сільськогосподарськими підприємствами збільшиться на 1,678%, домогосподарствами – на 1,440%.

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ «1С: БУХГАЛТЕРІЯ 8 ДЛЯ УКРАЇНИ» В ОРГАНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ

В. Галчанська, студентка гр.МгОП-1-19

Науковий керівник: С. Мороз, к.е.н., доцент

Програмний продукт «1С: Бухгалтерія 8 для України» орієнтований на автоматизацію бухгалтерського та податкового обліку. Правильність та

своєчасність відображення даних в податковому обліку надзвичайно важлива для формування усіх видів податкової документації, й звітності зокрема, та розрахунків з державним бюджетом та фондами. Вказане й визначило тему роботи.

Аналізом організації податкового обліку в різних конфігураціях систем «1С:Бухгалтерія для України» займалися такі вчені: Кемарська Л.Г., Веремчук Д.В., Бутинець Ф.Ф та ін.

В проведеному нами дослідженні на підприємстві ТОВ «Преображенське» було виявлено, що в використовуваному програмному пакеті обліковуються такі податки: ПДВ, податок на прибуток, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, ресурсні збори, податки на доходи фізичних осіб та ін. Окрім того, в конфігурації застосовуються декілька спеціальних схем оподаткування: єдиний податок + ПДВ, єдиний податок без ПДВ, податок на прибуток + ПДВ, податок на прибуток без ПДВ, не платник.

Підсистема обліку ПДВ на підприємстві включає: адаптований план рахунків, налаштування облікової політики, внесення первинної документації з обліку ПДВ, ведення реєстрів для обліку ПДВ, формування декларації з ПДВ, сервісні звіти. В кожному договорі з контрагентами бухгалтер зазначає схему обліку ПДВ: за першою подією, по відвантаженню, по оплаті.

В конфігурації окремо ведеться облік вхідного та вихідного, очікуваного та підтвердженого ПДВ (таблиці 1 та 2) [1].

Таблиця 1

Облік вхідного та вихідного ПДВ

Ознака	Вхідний ПДВ	Вихідний ПДВ
Операції	Купівлі та визначення податкового кредиту	Продажу та визначення зобов'язань
Регістри обліку	Очікуваний та підтверджений ПДВ придбання	Очікуваний та підтверджений ПДВ продаж
Рахунки бухгалтерського обліку	Субрахунки рахунку 644	Субрахунки рахунку 643
Регістр-джерело для заповнення декларації з ПДВ	ПДВ Податковий кредит	ПДВ Податкові зобов'язання

Таблиця 2

Облік очікуваного та підтвердженого ПДВ

Ознака	Очікуваний ПДВ	Підтверджений ПДВ
Підстава для відображення ПДВ	Первинні документи (накладні, акти, виписки)	Факт реєстрації податкової накладної в ЄРПН
Рахунки обліку	6442 "Податковий кредит" 6432 ""Податкові зобов'язання непідтвержені"	6412 "Розрахунки за ПДВ"
Приклад відображення вхідного ПДВ	Дт 6442 - Кт 631	Дт 6412 – Кт 6442
Приклад відображення вихідного ПДВ	Дт 701 – Кт 6432	Дт 6432 – Кт 6412

Нами було досліджено, що на підприємстві облік податку на прибуток в «1С: Бухгалтерія 8» базується на принципах: одночасного відображення

господарських операцій в податковому та бухгалтерському обліку; ведення обліку з використанням загального плану рахунків та аналітик. А облік єдиного податку охоплює операції з надходження і виплати грошових коштів по рахунках та в касі [2].

Таким чином, організація ведення податкового обліку в програмі «1С: Бухгалтерія 8 для України» передбачає можливість виконувати основні завдання податкового обліку, а саме працювати зі спеціалізованою документацією, використовувати різні схеми оподаткування, формувати звітність.

Література

1. Особливості обліку ПДВ у програмі 1С: Бухгалтерія [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.buh24.com.ua/osoblyvostibliku>.
2. Кемарська Л. Г. Управлінські інформаційні системи в аналізі та аудиті / Л. Г. Кемарська. // Кам'янське. – 2018. – С. 84.

ТЕХНОЛОГІЯ MATHCAD ПРИ РІШЕННІ ІНЖЕНЕРНИХ ЗАДАЧ

К. Калга, О. Ковальчук, студенти гр. М-2-19

Науковий керівник: С. Нужна, к.е.н., доцент

Моделювання та аналіз технологічних процесів або економічних явищ призводить до необхідності застосування досить серйозного математичного апарату. Враховуючи той факт, що більшість фахівців (механіки, агрономи, менеджери та інші) не спеціалісти в галузі математики, для них розроблені стандартні пакети прикладних програм, що дають можливість виконувати типові математичні операції, причому не тільки в числовому, але і в символному виді. Такі пакети програм називають математичними пакетами. Серед математичних пакетів найбільш поширеними є пакети сімейства MathCad.

Mathcad має зручний та зрозумілий обчислювальний інтерфейс для найрізноманітніших математичних розрахунків і документування результатів роботи. Документи Mathcad представляють розрахунки у вигляді дуже близькому до стандартної математичної мови, що спрощує постановку і рішення задач. Mathcad містить текстовий і формульний редактор, засоби наукової і ділової графіки, а також величезну базу довідкової інформації, як математичної, так і інженерної. У формули можуть входити не тільки змінні, але і функції. Саме через функції реалізується обчислювальна могутність MathCad. До основних груп вбудованих функцій пакета MathCad відносять такі функції: типу виразу; комплексних чисел; розв'язання диференціальних рівнянь і систем (задача Коші, крайова задача, рівняння в часткових похідних); роботи з файлами; Беселя; перетворень Фур'є; гіперболічні; опрацювання образів; інтерполяції й екстраполяції; логарифмічні і експоненціальні; теорії чисел і комбінаторики; щільності ймовірності; розподілу ймовірності; випадкових чисел; регресії і згладжування; опрацювання сигналів; розв'язання алгебраїчних рівнянь і систем, а також розв'язання оптимізаційних задач; сортування; спеціальні; статистичні; текстові; тригонометричні; округлення і роботи з частиною числа; роботи з векторами і матрицями; хвилястого перетворення. До

переліку функцій входять не тільки стандартні математичні функції, а й спеціальні функції, які застосовуються в науково-технічних розрахунках, що реалізують алгоритми розв'язання типових математичних задач. Потужні засоби побудови графіків і діаграм поєднують простоту використання та ефективні способи візуалізації даних і підготовки звітів.

Засобами Mathcad побудуємо характеристики часткової ефективної потужності. Вони характеризують роботу дизеля при частковій подачі палива. Для побудови характеристик часткової ефективної потужності необхідно визначити сталу частоту обертання валу дизеля при положенні рейки паливного насоса, як $0,75 \cdot h_n$, $0,5 \cdot h_n$, $0,25 \cdot h_n$, де h_n - номінальне положення рейки паливного насоса. Для визначення сталих швидкостей обертання валу необхідно розв'язати рівняння $N_c(\omega) = K_N \cdot \omega^3$ (K_N - коефіцієнт навантаження, а ω - номінальна кутова швидкість обертання валу дизеля, рад/с) для трьох варіантів положення рейки паливного насоса. Для розрахунку характеристики змінюємо частоту ω в межах від $0,2 \cdot \omega_n$ до $1,12 \cdot \omega_n$ з кроком близько $0,05 \cdot \omega_n$. Для кожного встановленого режиму роботи треба побудувати часткову характеристику ефективної потужності.

Розрахунок точок характеристики часткової потужності виконуються за

формулою: $N_{ei}(\omega) = N_{epi} \left(0,5 \cdot \frac{\omega}{\omega_{pi}} + 1,5 \cdot \left(\frac{\omega}{\omega_{pi}} \right)^2 - \left(\frac{\omega}{\omega_{pi}} \right)^3 \right)$, де N_{epi} , ω_{pi} - координати

робочої точки i -того режиму роботи дизеля.

При рішенні такої задачі засобами Mathcad було використано технологію роботи з ранжованими змінними та демонстрацію розрахунків з побудовою графіків. За результатами розрахунків побудовано графіки статичних характеристик дизеля. По горизонтальній вісі графіку відкладена кутова швидкість обертання валу дизеля ω , рад/с, а по вертикальній - потужність в кВт. Крива N_e характеризує залежність ефективної потужності на валу дизеля від кутової швидкості обертання його валу при незмінній подачі палива, яка визначається номінальним становищем рейки паливного насоса. Крива N_c характеризує залежність потужності опору обертанню нормального гвинта при номінальному значенні відносної ходи. Криві $0,75 \cdot N_{ен}$, $0,5 \cdot N_{ен}$, $0,25 \cdot N_{ен}$ є графіками часткових характеристик ефективної потужності при певних положеннях рейки паливного насоса, а саме $0,75 \cdot h_n$, $0,5 \cdot h_n$, $0,25 \cdot h_n$ відповідно (рис. 1).

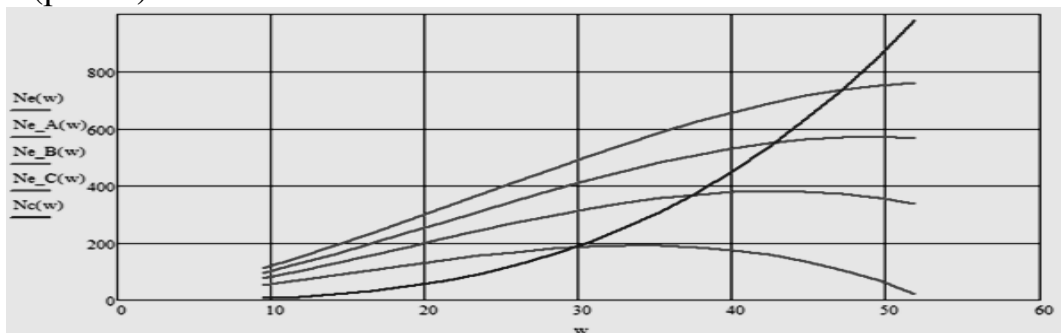

Рис. 1. Результат розрахунку характеристик часткової ефективної потужності

Отже, рішення інженерних задач засобами математичного пакету Mathcad дозволяє швидко виконувати розрахунки складних формул, обчислювати нові значення показників при зміні числових значень. Крім цього, графічні засоби Mathcad доють можливість реагувати та приймати рішення інженерам відносно змін показників.

КОМП'ЮТЕРИЗОВАНА АВТОМАТИЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПЛОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПРИКЛАД ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА CHRIESIHOFF (ШВЕЙЦАРІЯ)

І. Кислиця, студент гр. МТ-1-17

Науковий керівник: Н. Васильєва, д.е.н., професор

Сільське господарство належить до прибуткових секторів економіки Швейцарії, де агробізнесом займаються досить невеликі, але численні фермерські господарства. Одною з таких ферм є Chriesihof (з нім. «Chriesi» – вишня, черешня; «hof» – дім). Це господарство спеціалізується на вирощуванні черешні, сливи та яблука. Під сади Chriesihof виділено 12,6 гектарів: 4,6 га під дерева черешні, 5,4 га – під сливи та 1,6 га – під яблука.

Найбільш вигідним у Швейцарії є вирощування черешні, бо найбільший прибуток дає саме вона – найдорожча ягода. Але не завжди можливо зібрати весь врожай вчасно та якісно. Щодо пришвидшення цього процесу, то можна найняти більше працівників для збирання ягід. Щодо другого питання, то можливо збирати ягоди більш старанно, вибираючи тільки найкращі, проте це займе досить тривалий час. Відтак на ферму була закуплена машина для сортування MultiScan. Вона є досить великого розміру, тому для неї було виділено окреме приміщення.

Сама ж машина MultiScan складається з резервуара для миття продукції для сортування, чотирьох доріжок, по яким рухається ягода, камери з кількома сканерами та комп'ютера зі спеціальним програмним забезпеченням, заздалегідь встановленим для правильної роботи обладнання. Для нормального функціонування також необхідний резервуар з водою, одна чи дві холодильні камери. До того ж, бажано найняти декілька працівників для контролю процесу та огляду сировини.

Одразу ж після збору продукції, вона направляється в холодильне приміщення, де зберігається до сортування. В будь-якому випадку після збору найкращої ягоди залишається досить багато сміття – погані плоди, гілки та листя. Саме для цього спочатку всю зібрану продукцію висипають у воду, де на поверхню спливає велика частина непотребу, який одразу ж можна прибрати. З цього резервуару ягода потрапляє до іншого, що одночасно миє та розділяє пучки на окремі ягоди завдяки особливості конструкції – щіткам: спочатку з довгими щетинками та потім з короткими, що дозволяє прибрати з черешні весь бруд.

Після миття продукція потрапляє на доріжку, просуваючись до камери скану. Це так званий «мозок» машини. В цьому місці одночасно проводиться дослідження, так зване інтелектуальне комп'ютеризоване розпізнавання,

кожної ягоди за кольором, розміром, формою, деформованістю тощо. Цьому процесу допомагають по 5 камер на кожній з чотирьох доріжок – зверху, зліва, справа, спереду та ззаду – що виконують 3D-визначення параметрів кожного плоду. Після цього всі ягоди розподіляються по відповідним відсікам. На машині MultiScan їх налічується 6 штук, причому їх можна налаштувати на певний колір та розмір, зазвичай 22, 24, 26, 28, 30 мм. Всі зелені, гнилі чи без хвостиків ягоди потрапляють в перший відсік, потім в окремий ящик і згодом знищуються.

На моніторі комп'ютера ж відображуються в реальному часі всі ягоди, що сортуються, з обведенням форми кожної з них для візуалізації дефектів та форми. Також вказуються такі показники як: продуктивність роботи у кілограмах за годину, завантаженість і кількість продукції у відсотках у кожному з 6 відсіків, динаміка продуктивності у часі тощо.

Машина MultiScan є повністю автоматичною та здатна сортувати до 4000 кілограмів за годину при чотирьох робочих доріжках. Максимальний розмір продукції складає 50 мм, що є достатнім і для черешні, і для сливи. Декілька працівників повинні дивитися лише за правильністю процесу, вчасно постачати сировину машині та прибирати ящики з відсортованою продукцією.

Після кожного сортування на екрані монітора можна побачити результати роботи – обсяг одержаної продукції, час роботи, частку продукції кожного розміру та кольору, що було запрограмовано для сортування. За високої кількості забракованої продукції буде надано попереджувальне повідомлення. Це може трапитися через неякісний збір чи сорт або ж у разі несправності скану. Саме тому, особливістю машини MultiScan є обов'язковість підключення до Інтернету – через Wi-Fi чи Ethernet. Це допомагає відповідальному спеціалісту (в даному випадку – в Іспанії) дізнаватися про успішність сортування та функціональність машини. Такий фахівець постійно контролює справність машини та показники її роботи. Всі немеханічні поломки виправляються через віддалений Інтернет-доступ. Йдеться про збої сканера чи похибки операційної системи. Крім того, підключення до Інтернет необхідне для оновлення програмного забезпечення, що відбувається в автоматичному режимі, коли MultiScan не працює. Щодо механічних поломок, наприклад, доріжок для руху плодів чи камер сканеру, то їх ремонтує кваліфікований спеціаліст.

Звичайно, MultiScan не є найбільшою сортувальною машиною серед тих, що знаходяться у великих логістичних центрах для фермерів, у яких немає власного обладнання. Але цієї машини достатньо для невеликого фермерського господарства. В цілому, MultiScan дає значну перевагу фермі Chriesihof в порівнянні з іншими господарствами без неї, бо це дозволяє економити матеріальні ресурси та час.

Загалом, сортувальна машина MultiScan є досить сучасною і зручною у керуванні. Вона дозволяє отримувати високоякісну продукцію найвищого гатунку за стандартами Швейцарії. Відтак, подібна комп'ютеризована автоматизація плодівництва може бути корисною і в умовах України.

ПРОГНОЗУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОЕКТУ MARS

Е. Кравець, студентка гр. А-2-19

Науковий керівник: І. Шрамко, старший викладач

Україна входить до числа найбільших експортерів зернових, близько 50% світового виробництва. Більше 80% світового експорту пшениці припадає на країни, що знаходяться в регіонах з мінливим кліматом. Будь-які екстримальні явища в одній з цих країн призводить до дисбалансу в світовому виробництві сільськогосподарської продукції та викликає відчутне підвищення цін.

В останні десятиріччя для прогнозування врожайності сільськогосподарських культур, зокрема посівів зернових, все більшого застосування, разом з наземною інформацією, отримуються дані спостереженні землі з космосу або дистанційного зондування Землі (ДЗЗ). До найбільш відомих прикладів діючих систем супутникового моніторингу сільськогосподарського виробництва на глобальному рівні належить проект MARS Європейської комісії. MARS (Monitoring Agricultural Resources) це система прогнозування врожайності на основі даних дистанційного вимірювання метеорологічних спостережень, агрометеорологічного моделювання та статистичного аналізу. Система прогнозування врожайності MARS діє у всіх країнах ЄС. Головною складовою проекту являється система моніторингу стану посівів (CGMS). Вона заснована на зборі, обробці та аналізу поточної метеорологічної інформації моделювання агрометеорологічних параметрів, аналізі супутникової інформації статистичному аналізі та прогнозуванні.

Головна мета проекту – надати достовірні та достовірні дані про світове виробництво аграрної продукції. Для аналізу фаз розвитку рослин та сповіщення про події, що можуть вплинути на загальний рівень виробництва, використовується програма Crop Explorer, яка представляє собою ГІС в ролі системи підтримки прийняття рішень. Система працює в онлайн режимі, надає інформацію про стан основних сільськогосподарських культур в Європі.. За результатами роботи системи MARS – FOOD регулярно випускаються бюлетені про поточну та прогнозовану ситуації розвитку сільськогосподарських культур в різних регіонах. В бюлетенях публікуються ряд параметрів для якісного та кількісного аналізу прогнозованого виробництва сільськогосподарської продукції, кількості опадів, сонячної радіації, температури, водного балансу, в томі числі в порівнянні з даними багаторічних спостережень. Україна також представлена в цих бюлетенях, але зважаючи на те, що система не повноцінно адаптована до нашої території, дуже часто висновки по нашій країні не коректні. В українському гідрометеоцентрі проводиться адаптація версії системи MARS для використання на теренах України. Проводиться робота з методичної та технологічної адаптації системи MARS для прогнозування врожайності в нашій країні. Це дозволить суттєво підвищити якість прогнозів. У 2011 року Єврокомісія підписала договір на поставку обладнання та програмного забезпечення необхідного для

впровадження цієї системи в Україні на підтримку впровадження проекту з виконанням Україною зобов'язань щодо членства в СОТ і реалізації Європейської політики добросусідства в аграрному секторі. Вся інформація з метеостанцій в цих регіонах буде надходити на спеціальний веб-портал, яким будуть користуватися як українські виробники й переробні компанії, так і аналітичні центри. На мою думку, впровадження системи MARS в Україні дозволить поліпшити визначення площ посівів і прогнозуванню урожаїв. Також, слід зауважити, що встановлення потенціальних надлишків зернових культур може підвищити дієвість аграрної політики і міжнародної торгівлі. Упровадження методик системи MARS є надзвичайно перспективним напрямком, що дозволить заздалегідь прогнозувати ринок продукції рослинництва в Україні.

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ВПЛИВУ БОРГУ УКРАЇНИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ СФЕРУ

Т. Рубан, студентка гр. ФБС-1-18

Науковий керівник: В. Дмитрієва, к.і.н., доцент

Поняття «борг» по своїй суті і призначенню є складним фінансовим чинником, який визначає економічну політику, обумовлює міжнародну інвестиційну позицію країни, впливає на соціально-економічні процеси. Для отримання потрібних коштів на виконання реформ або програм розвитку країна може вдаватися до запозичень зовнішніх та внутрішніх.

Внутрішній борг представляє собою зобов'язання перед фізичними та юридичними особами у вигляді цінних паперів та кредитів з метою фінансування загальнодержавних програм. Зовнішній борг утворюється внаслідок формування зобов'язань перед іноземними суб'єктами господарювання у вигляді зовнішніх позик та кредитів від урядів або їх представництв, іноземних фінансових установ, Міжнародного валютного фонду, Світового банку та ін. В Україні динаміка зовнішнього боргу змінюється відповідно до зміни потреб економіки, при цьому відображаючи тенденцію щорічного росту

Для того, щоб зрозуміти, як борг впливає на розвиток економіки і, зокрема, аграрну сферу, або що зумовлює формування боргу, ріст або спад його обсягів, потрібно виконати аналіз, для чого можна застосувати методи: кореляційно-регресійні, аналізу динамічних зв'язаних рядів даних, перевірити гіпотези щодо достовірності проведених досліджень. Наприклад, якщо простежити вплив зовнішнього боргу України на зміну цін за витрати на виконання сільськогосподарських робіт або купівлю техніки, то виявиться, що залежність є від'ємно-спрямованою (рис. 1 а), але, при статистичній перевірці, не чітко визначеною. Для уточнення аналізу потрібно врахувати інші чинники. Зокрема, фактор зміни курсу валют суттєво впливає на коливання зовнішнього боргу і дозволяє пояснити ріст цін на витрати за виконання робіт в аграрному секторі внаслідок знецінення національної грошової одиниці (рис. 1 б). Дана тенденція характерна для інших витрат на: захист сільськогосподарських культур, оранку, культивуацію, внесення добрив, перевезення вантажів.

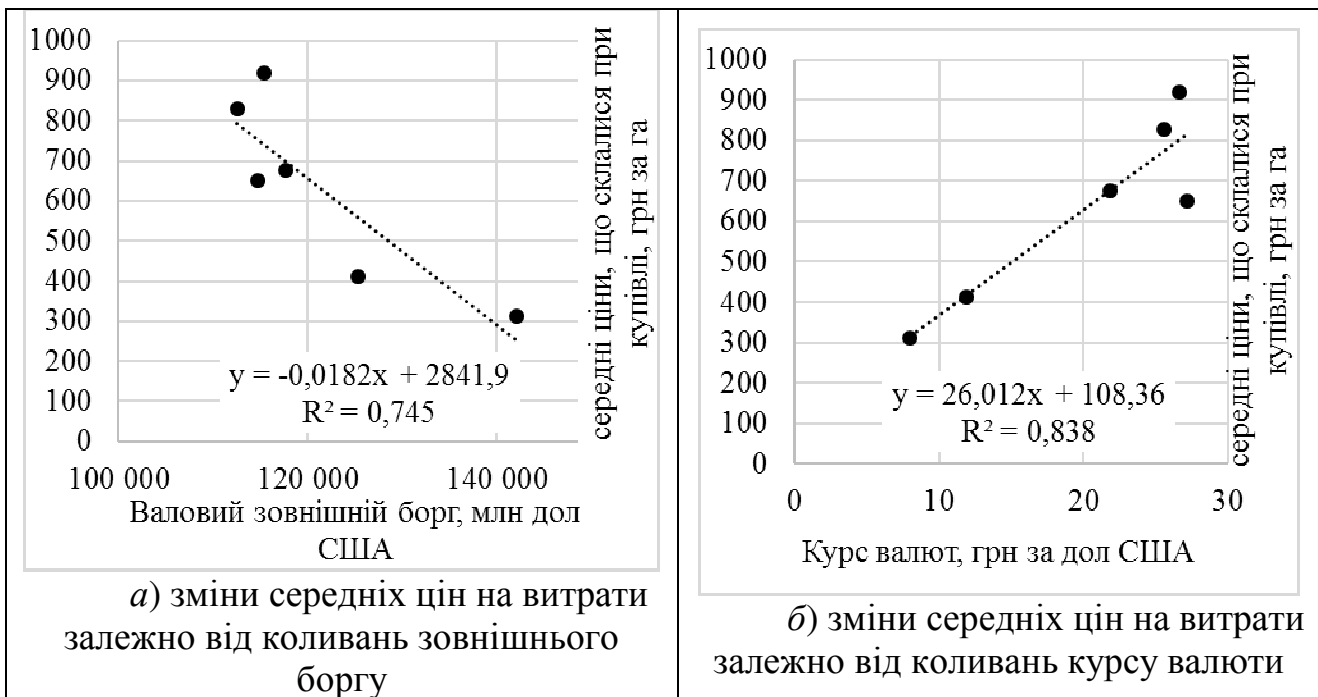

Рис. 1 Залежність середніх цін за витрати на збір урожаю сільськогосподарських культур від факторів: обсягу боргу та курсу валют
Джерело: реконструйовано за даними [1, 2]

Слід зазначити, що розвиток економіки України не є однозначним. Дефіцит державного бюджету, зовнішні та внутрішні запозичення та знецінення національної грошової одиниці призвели до значного зростання державного боргу країни. Перевищення допустимої межі може бути серйозною економічною загрозою для країни.

Література:

1. Валовий зовнішній борг України. *Національний банк України*. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/ZB_y.xlsx
2. Середні ціни, що склалися при купівлі сільськогосподарськими підприємствами робіт і послуг. Купівля матеріально-технічних ресурсів для виробничих потреб сільськогосподарськими підприємствами. Статистичний бюлетень. *Державна служба статистики України*. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/bl/06/bl_kmtr2016_xl.zip

ІТ-ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ HR-СПЕЦІАЛІСТІВ

О. Серенкова, студентка гр. МгА-3-19
Науковий керівник: О. Карамушка, к.е.н., доцент

В будь-якій організації чи компанії, кваліфіковані спеціалісти є невід'ємною частиною трудового процесу, а отже, постає питання щодо забезпечення персоналу комплексними інформаційними системами.

Управління персоналом (англ. Human Resource Management, HRM) – область знань і практичної діяльності, спрямована на забезпечення організації «якісним» персоналом (здатним виконувати покладені на нього трудові функції) і оптимальне його використання. Оптимальне використання персоналу з точки зору «управління персоналом» досягається за рахунок виявлення

позитивних і негативних мотивів індивідуумів і груп в організації та відповідного стимулювання позитивних мотивів і «погашення» негативних мотивів, а також аналізу таких впливів. Управління персоналом є невід'ємною частиною якісних систем управління (менеджменту) в концепції контролінгу.

Задля оптимізації робочого часу та зменшення трудового навантаження, доцільно використовувати бази даних в роботі з кадрами.

В Україні є програма, яка затверджена Науково-методичним центром вищої освіти Міністерства освіти і науки України для розповсюдження у навчальних закладах для підготовки фахівців з вищою освітою в Україні (лист № 14/18.2-888 від 22.05.03).

На сьогодні, програму «Парус» в навчальному та робочому процесі використовують більше 650 навчальних закладів та більшість підприємств по всій території України.

Автоматизована система управління персоналом "Парус-Персонал" призначена для комплексної автоматизації поточних робочих процесів HR (Human Resources) відділу кадрів. Використання системи значно підвищує ефективність управління персоналом.

Ведеться наступний кадровий облік: створення штатного розкладу по співробітниках з можливістю створення окремих підрозділів; автоматизований облік кадрового складу організації на основі структурованих особистих карток співробітників; виконання дій, пов'язаних з переміщенням співробітників, прийомом на роботу нових працівників, звільненням, наданням відпустки тощо; складання статистичної звітності з обліку кадрів (списки в електронному вигляді, отримання даних про розподіл співробітників згідно штатного розподілу); підрахунок кількості лікарняних листів по підрозділах за будь-який період; формування звітів по співробітниках з використанням відбору інформації та висновок у вигляді списків або статистичних таблиць з можливістю їх друку у відповідному вигляді; ведення архіву звільнених працівників, а також обліку про військовозобов'язаних.

Система "Парус-Персонал" дає можливість отримувати користувальницькі звіти облікового характеру на підставі відібраних співробітників по тим чи іншим умовам відбору, слід зазначити, що поля, що включаються в такий звіт, вибираються користувачем самостійно, що робить систему більш гнучкою та функціональною. Налаштовані користувачем звіти зберігаються в базі даних і при подальшому їх виклику досить вказати ім'я звіту для виведення на друк.

Система Парус-Персонал знаходиться в єдиному інформаційному середовищі з іншими модулями Парус-Підприємства 7, зокрема, вона може використовуватися спільно з "Парус-Заробітна плата" для формування більш повної звітності та для полегшення розрахунку заробітної плати для бухгалтерії.

Інспектори відділів кадрів використовують інформаційні системи для вирішення таких завдань, а саме: ведення облікових кадрових процедур і документообігу, зберігання значного за обсягами архіву даних, швидкого отримання практично будь-якої звітності по персоналу.

ВИКОРИСТАННЯ SEO ДЛЯ ПРОСУВАННЯ САЙТІВ

І. Чорна, студентка групи МТ-1-16

Науковий керівник: М. Кравець, викладач

Сучасні умови конкуренції в мережі інтернет визначають необхідність застосування ефективних методів просування сайтів. Будь-який створений сайт має на меті залучення максимальної кількості користувачів, тому він має бути наповнений корисною інформацією і популяризований найбільш раціональними способами. В такому випадку він виправдовує своє призначення.

В Україні серед пошукових систем найбільшу лідерську позицію займає Google. Тому доцільним є застосування комплексного пошукового методу - SEO просування сайту, яке передбачає застосування технічних і маркетингових заходів для досягнення конкретних цілей. SEO орієнтований на задіяння безкоштовного органічного трафіку у пошукових систем. Проте він вимагає чіткої стратегії і реалізації, яка має реалізовуватись уважним та правильним підходом. Адже постійне технічне вдосконалення пошукової мережі унеможливорює банальне заповнення текстів ключовими словами, оскільки сервіс Google «навчився» розпізнавати якісний контент і, за порушення правил, може заблокувати користувача.

SEO просування здійснюється виконанням цілого комплексу заходів і включає в себе етапи внутрішньої і зовнішньої оптимізації сайтів.

Внутрішня оптимізація повинна брати свій початок ще на стадії наповнення сторінок, що передбачає вивчення специфіки і тематики сайту, а також здійснення аналізу його розвитку. В результаті чого проводиться перевірка і виправлення помилок.

Наступними стадіями є:

— Дослідження семантичного ядра і підбір найбільш поширених ключових запитів, які відповідають тематиці ресурсу.

— Наповнення унікальною і відповідною SEO-вимогам інформацією. Під цим розуміють розробку нових розділів (категорій) і регулярне оновлення інформації.

— Встановлення, через релевантні сторінки, точок входу користувачів на сайт. Їх необхідно наповнювати унікальним текстом, що включає тематичні ключові фрази і дає точну відповідь на запити клієнтів.

— Редагування мета-тегів, що надає структурованості веб-сторінці у пошуковій системі.

— Здійснення перелінковки між сторінками інтернет-джерела.

— Коректне налаштування файлу robots.txt для швидкої індексації сторінок пошуковими системами. Для цього створюється мапа сайту, яка повідомляє пошукову систему про появу нових сторінок.

Застосування зовнішніх методів оптимізації сайтів передбачає збільшення посилань на релевантні сторінки інтернет-ресурсу. Їх кількість можна збільшити в результаті розміщення в каталогах популярних порталів або за окрему плату на сторінках часто відвідуваних ресурсів.

Також існує можливість використання додаткових заходів для просування сайту, що передбачає застосування таких методів, які можуть зацікавити потенційного клієнта.

Всі ці заходи передбачають залучення спеціаліста із SEO просування сайтів, який володіє навичками з формулювання висококонкурентних запитів, вивчає зміни в поведінці користувачів і нові технології пошуку.

Варто зауважити, що SEO - це не єдиний інструмент в конкурентній боротьбі за досягнення високої позиції. Найкращого результату можна досягти комбінованим використанням різних методів просування сайту.

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

*К. Овчарова, студентка гр. МгФБС-1-19
Науковий керівник: Я. Колеснік, к.е.н., доцент*

Аналіз фінансового стану сільськогосподарського підприємства є невід'ємною частиною діяльності АПК. Саме від аналізу та діагностики економічного стану підприємства залежить успіх його діяльності, тому питанням аналізу й оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств приділяється стільки уваги. На основі аналізу й оцінки ефективності роботи може бути розроблена стратегія розвитку, яка дозволить не лише контролювати майбутнє підприємства, але і зробити його більш передбаченим і успішним.

Фінансова діяльність підприємства спрямована на забезпечення безперервного здійснення товарногрошових операцій, пов'язаних з виробничою та комерційною діяльністю. В процесі виробничої, збутової та фінансової діяльності виникає безперервний процес кругообігу капіталу, змінюється структура коштів підприємства та джерел їх формування, наявність і необхідність у фінансових ресурсах. Фінансовий стан може бути стійким, не стійким та кризовим. Можливість підприємства своєчасно здійснювати платежі, фінансувати свою діяльність на розширеній основі, здійснювати непередбачені витрати і підтримувати платоспроможність в непередбачених обставинах свідчить про його стійкий фінансовий стан, і навпаки [2].

Для оздоровлення фінансового стану підприємства також необхідно ввести жорсткий фінансовий контроль витрачання коштів компанії АПК, а також намагатися отримати гроші з підприємств, які мають суттєві борги перед вашою компанією. Крім того, в ряді випадків потрібно проведення спеціалізованих рекламних компаній, а також більш активне просування продукції і послуг підприємства на різні ринки, застосування грамотних маркетингових підходів.

Щоб не допустити погіршення фінансової стабільності необхідно

використовувати різноманітні фінансові інструменти та механізми, один з них – це лізинг. Також, слід зазначити, що до одного з шляхів поліпшення фінансового стану сільськогосподарських підприємств можна віднести участь в різних державних програмах з розвитку та підтримки сільського господарства. З огляду на інформаційні джерела, актуальним залишається поділ на два основні шляхи оптимізації фінансового стану підприємства - оптимізація результатів діяльності (компанія повинна більше заробляти прибутку) і раціональне розпорядження результатами діяльності[1].

Систематичний контроль за рухом грошових коштів дозволяє забезпечити фінансову стійкість і платоспроможність сільськогосподарського підприємства як поточну, так і прогнозу. Головна мета контролю за дебіторською заборгованістю - забезпечити виконання контрагентами умов договорів і не допустити проблем з ліквідністю. В умовах ринкової економіки необхідно не тільки точно аналізувати ситуацію, що склалася на ринку, а й здійснювати прогнозування її подальшого розвитку. Результати даного прогнозу стають найбільш точними, якщо вони ґрунтуються на результатах оцінки фінансового стану підприємства за минулі періоди часу.

Література.

1. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення / М.Ю Аверіна // Актуальні проблеми економіки. — 2012. — № 9. — С. 92–100.

2. Ладунка І.С., Кучеренко Є.А. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах / І.С. Ладунка, Є.А. Кучеренко // Економіка і суспільство. - 2016. - № 15. - С. 185 –188.

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

А. Швидкий, студент гр. ФБС(ск)-1-19

С. Качула, д.е.н., доцент

Сутність соціально-економічного розвитку передбачає сукупність усіх наявних на сьогодні ресурсів: природних і духовних, матеріальних і трудових; як уже залучених у процес суспільного виробництва і соціального збагачення, так і тих можливих ресурсів, які можуть безпосередньо підвищити рівень якості життя населення, зростання продуктивності галузей народного господарства, мати визначену стабільність та стійке прагнення самоудосконалюватися.

Підвищення динамічності соціально-економічних процесів спричиняє неможливість формування механізмів управління, які б дозволяли найкращим чином використовувати обмежені ресурси для задоволення необмежених суспільних потреб [1]. Розвиток підприємства – процес сукупних змін у соціально-економічній системі підприємства, який направлений на його перехід в новий якісно-кількісний стан у часі під впливом факторів внутрішнього й зовнішнього середовища. Розвиток буває або екстенсивним, тобто проявом і збільшенням уже маючого, або інтенсивним, тобто

виникненням якісно нових форм. З іншої сторони, розвиток буває або екзогенним, тобто несправжнім розвитком, обумовленим тільки з зовні, навколишнім світом, або ендогенним, тобто дійсним розвитком, джерело якого знаходиться усередині самого що розвивається. Відрізняють також індивідуальний розвиток, розвиток якої-небудь окремої істоти, від загального розвитку [2].

У сучасних умовах формування та розвитку ринкової економіки в Україні, суб'єкти господарювання істотно відчували, як це вплинуло на їхню діяльність: змінилася форма власності, зросла міжнародна конкуренція на ринку збуту, більшість підприємств не впроваджує структурні зрушення, тобто не визначає зміни пов'язані з впровадженням новітніх наукових прогресивних технологій, що значно могли б покращити результати кінцевої діяльності підприємства [2]. У період повзучої інфляції, яка в Україні на жовтень 2019 р. становить 100,7%, що значною мірою впливає на знецінення доходів підприємства та формуванні додаткових потреб у збільшенні фонду споживання.

Для підприємства в економічній сфері можна виділити такі риси соціально-економічного розвитку:

- Економічний ріст, як показник зростання обсягів виробництва та реалізації продукції, збагаченням елементу ринку, збільшенням безпосереднього рівня доходів підприємства, тощо;
- Структурні перетворення;
- Оновлення та поліпшення асортименту продукції та послуг суб'єкта господарювання;
- Передбачення та задоволення потреб споживачів;
- Нарощення фізичного обсягу капіталу підприємства [1].

На сьогодні найзначнішим державним регулятором економічних процесів, розв'язанням соціальних, економічних, політичних та виробничих проблем є Державний бюджет, адже саме через перерозподіл валового внутрішнього продукту й національного доходу держава може акумулювати достатньо коштів для соціально-економічного розвитку країни. Саме без цього не зможе відбутися стабілізація економіки та забезпечення її зростання, відображенням інвестиційної діяльності в країні.

За даними Державної служби статистики України протягом 2018-2019рр., рівень соціально-економічного розвитку склав: реалізованої промислової продукції – 214164,6 млн. грн., обсяг сільськогосподарської продукції – 33919,0 млн. грн, виробленої будівельної продукції – 14965,4 млн. грн., середньомісячна заробітна плата одного працівника в номінальному виразі – 9326 грн., усього заборгованості із виплати заробітної плати – 2466,8 млн. грн. Протягом лютого 2018р. до січня 2019р. спостерігається зменшення індексу споживчих цін – 100,5% та 108,8% відповідно. Індекс промислової та сільськогосподарської продукції також зменшився – на - 0,1% та на - 14,7% [3]. З цього можна виділити, що найменші зменшення у структурі соціально-економічного товарообороту посідає промислова продукція.

Отже, в Україні за останні роки спостерігалось поступове економічне зростання, що спричиняло наслідки підвищення економічного та соціального рівня життя населення. Економіка в країні відображала хвилеподібний, а не хаотичний характер, тобто одразу ж з підвищенням наступав і спад, інколи наставали великі економічні депресії, криза безробіття, що безпосередньо негативно відображалось на соціально-економічних постулатах. Тому зараз найважливіше заглиблюватися в суть неминучості причин економічного і соціального зниження в економічного розвитку підприємств, залучати інвесторів, науковців, країни та світу, ґрунтуючись на їх дослідженнях, досвіді та так само аргументованих пропозиціях для подальшого підвищення економічно-соціального розвитку України.

Література:

1. Богатирьов І. О. Управління розвитком підприємства (за матеріалами малих підприємств меблевої промисловості України): Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / Європейський ун-т фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу. Київ, 2004. 22 с. (с. 6-7).

2. Запасна Л. С. Економічна сутність розвитку підприємства. *Культура народів Причорномор'я*. 2006. № 96. С. 33-37. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36354>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення 02.03.2020 р.)

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

О. Рябий, студент групи ФБС (СК)-1-19

Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент

Фінансово-господарська діяльність будь-якого підприємства спрямована на завоювання чи збереження в умовах ринку достойної конкурентної позиції, тому передбачає не тільки аналіз і оцінку досягнутих результатів, а й планування майбутньої діяльності, зокрема складання коротко- та довгострокових фінансових планів. Успішна реалізація таких планів забезпечує досягнення відповідної конкурентної позиції на ринку та сприяє подальшому економічному зростанню підприємства.

У ході фінансового планування спочатку розробляються фінансова політика та прогноз з окремих напрямків управління фінансами підприємства, необхідні для забезпечення виконання плану господарської діяльності. Це дає можливість визначити, з одного боку, потребу підприємства в основному та оборотному капіталі, розмір можливих джерел формування капіталу (внутрішніх) та зовнішніх (позикових) – з іншого. Планування повинне охоплювати всі сфери діяльності підприємства, а також усі етапи, дії та операції як господарських процесів, так і процесів управління. Якщо під час планування щось випаде зі сфери уваги менеджера, то неминуче виникнення у цій ланці неузгодженості і, як наслідок, зривів або порушення фінансово-господарської діяльності підприємства. Таким чином, фінансове планування на

підприємстві забезпечує його господарську діяльність фінансовими ресурсами, вирішує наявні фінансові суперечності у фінансових відносинах, здійснює контроль над дотриманням фінансової дисципліни, націлене на подальший розвиток підприємства, досягнення його стратегічних цілей. У сучасних умовах існує низка проблем, пов'язаних з організацією фінансового планування на підприємствах. Проблеми, пов'язані з організацією системи фінансового планування на сучасних українських підприємствах, можна згрупувати за ступенем важливості:

- 1) нереальність фінансових планів;
- 2) оперативність складання планів;
- 3) непрозорість планів для керівництва;
- 4) відрив довгострокових планів від короткострокових;
- 5) реалізація планів;
- 6) комплексність.

Майже третина проблем пов'язана з нереальністю фінансових планів, що викликано, як правило, необґрунтованими даними щодо збуту, великої питомої ваги коштів у розрахунках, заниженими термінами погашення дебіторської заборгованості, надмірними потребами у фінансуванні. Іншою проблемою є оперативність складання планів. Економічні служби й досі готують значну кількість не придатних для фінансового аналізу документів, а відсутність чіткої системи підготовки й передачі планової інформації з відділу до відділу, недостовірність інформації призводять до того, що навіть добре опрацьований план стає непотрібним, оскільки спізнюється до планового терміну. Дві попередні проблеми неминуче викликають третю – «непрозорість» планів для керівництва.

Це природний наслідок відсутності чітких внутрішніх стандартів формування фінансових планів. Дуже важливо, щоб укладачі бюджету брали участь у прийнятті його остаточного варіанта, а керівник не переглядав бюджет без ретельного аналізу міркувань підлеглого.

СПЕЦИФІЧНІ РИСИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ТА ПРИБУТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*А. Дербеда, студентка гр. ФБС(ск)-1-19
Науковий керівник: С. Качула, д.е.н., доцент*

Розвиток національної економіки України в сучасний період часу, як і набагато раніше, залежить від розвитку аграрного сектору економіки. Трансформація інституційних засад суспільства включає в себе також трансформацію інституційних засад агробізнесу. Зростання фінансової ефективності сільськогосподарського виробництва, відтак, визначає ефективність суспільних перетворень в Україні і успішність розвитку її економіки. Разом з ним, нестабільність зовнішнього економічного середовища негативно впливає на результати фінансово-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств та посилює ризикованість їх діяльності. Тому одним із найбільш важливих напрямів фінансового менеджменту для

сільськогосподарських підприємств є управління формуванням доходів та розподіл прибутку.

Сільськогосподарські підприємства є особливими з точки зору особливостей формування їх доходів, виокремлення прибутку, сукупності факторів, що впливають на дохід і прибуток підприємства:

– оскільки доходи сільськогосподарського підприємства формуються внаслідок реалізації біологічних активів, а прибуток формується внаслідок витрат, значною часткою яких є також біологічні активи, то визначальним чинником для доходів і витрат є вплив природно-кліматичних факторів. Крім того, неспівпадаюча сезонність доходів і витрат також обумовлюється природно-кліматичними факторами [1, с. 317];

– сільськогосподарське виробництво є багатогалузевим. На сільськогосподарському підприємстві виробляється різноманітна продукція рослинництва та тваринництва, причому частина видів продукції стає сировиною чи формує витрати при виробництві інших видів продукції [2, с. 63]. Відповідно виникає проблема при визначенні фінансового результату підприємства;

– у фінансово-господарській діяльності сільськогосподарського підприємства використовуються біологічні активи, які підприємець може обліковувати як біологічні активи у стадії перетворення (у складі оборотних коштів) чи як довгострокові біологічні активи (у складі основних засобів). Водночас часто саме процес обліку біологічних активів визначає формування доходів та визначення фінансового результату підприємства, оскільки принципової різниці між активами немає;

– на сільськогосподарські підприємства здійснюється набагато менший фіскальний тиск, ніж на підприємства, що діють у інших видах господарської діяльності. Сам статус сільськогосподарського підприємства дає змогу сплачувати єдиний сільськогосподарський податок та використовувати спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість.

Специфіка формування доходу сільськогосподарського підприємства визначається особливостями його діяльності. Сільськогосподарська діяльність – «це процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції та/або додаткових біологічних активів» (П(С)БО 30 [3]). Дохід сільськогосподарських підприємств та його прибуток визначаються положенням (стандартом) бухгалтерського обліку «біологічні активи» та пояснюються Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку біологічних активів № 1315.

Основним джерелом доходів сільськогосподарських підприємств є його основна операційна діяльність, спрямована на виробництво біологічних активів, що перетворюються у сільськогосподарську продукцію. Другим вагомим джерелом доходів сільськогосподарських підприємств є дохід від первісного визнання біологічних активів. Але визначення обсягу цієї суми має певні перепони. Зокрема, до первісного визнання біологічних активів вони перебувають у стадії перетворень і їх величина найбільш точно може бути оцінена тільки наприкінці фінансового року [4, с. 97].

Таким чином, формування доходів і фінансового результату сільськогосподарських підприємств не відповідає такому у інших підприємств. Якщо зазвичай дохід визначається відразу після його надходження на підприємство після реалізації продукції, а фінансовий результат – після врахування всіх витрат на отримання цього доходу, то у сільськогосподарського підприємства дохід визначається після виробництва продукції (часто до її реалізації), а фінансовий результат – до повного врахування всіх витрат.

Виходячи із зазначеного, вагомим фактором в управлінні доходами і фінансовим результатом сільськогосподарських підприємств є вибір оптимальної облікової політики

Література:

1. Березівський П. С. Проблемні аспекти управління прибутком сільськогосподарських підприємств // *Економічний простір*. 2009. № 21. С. 312-320.

2. Пастушенко А. І. Особливості управління прибутком аграрних підприємств у сучасних умовах // *Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*. 2016. Вип. 1 (05). С. 61-64.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 URL: www.rada.gov.ua.

4. Гуцаленко Л. В. Формування та облік фінансових результатів відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» // *Облік і фінанси АПК*. 2010. № 11. С. 96-99.

СУЧАСНИЙ СТАН АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Є. Косенко, студентка гр. ФБС 1-17

Науковий керівник: А. Сірко, асистент

Аграрний сектор має визначальний вплив на рівень життя українського народу, формує про довольчу безпеку та впливає на соціально-економічну ситуацію в державі. У ньому сконцентровані 33% виробничих фондів, зайняті 25% населення країни, формується близько 12% ВВП, а частка в експорті складає 43%. Як наслідок, його зростання є запорукою розвитку економіки України, формування позитивного зовнішньоторговельного балансу та стабілізації валютного ринку

Рослинництво є основою сільського господарства України, особливо – виробництво зернових та рослинної олії. У 2018 році на сільськогосподарське виробництво рослинництва припадало 72% сільськогосподарської продукції, відповідно на тваринництво – 28%. Крім сільськогосподарських культур, Україна спеціалізується на виробництві цукру, птиці та яєць. Виробництво цих виробів перевищує внутрішній попит та орієнтовано на експорт.

Природно, що у 2018 році Україна стала найбільшим експортером соняшникової олії у світі, другим за розміром експортером зерна, четвертою у експорті кукурудзи і ячменю, сьомим постачальником птиці і експортером

меду, а також одним з найбільшим виробником яєць. У загальному підсумку у 2018 році України експортувала аграрну продукцію у 190 країн світу. В експортних потоках переважають Азія, ЄС та Африка, які складають 89% експорту. У 2018 році Індія, Нідерланди, Єгипет, Іспанія і Китай були країнами-лідерами, які придбали українську харчову продукцію на понад 1 млрд доларів.

Всесвітнє споживання соняшникової олії зростає, а українські виробники отримують визнання бренду у світі. Ринок м'яса в Україні розвивається повільніше, ніж ринки інших сільськогосподарських продуктів.

У 2012-2018 рр. виробництво яловичини в Україні скоротилося на 2,5%. Чисельність худоби зменшилась з 4,8 млн на початок 2012 року до 3,7 млн на кінець 2018 року. У 2016-2018 рр. виробництво свинини зменшилось на 3,8%. Відхилення виробництва свинини пояснюється зростанням цін на свинину та зниженням наявного доходу споживачів. Птахівництво є найбільш ефективним під сектором тваринництва як з точки зору внутрішнього споживання, так і з точки зору експорту. У 2012-2018 рр. виробництво птиці зросло на 3,4%, а експорт зріс на 8,4%, досягаючи 274 тис. тонн на рік.

Агропромисловий комплекс України має значний потенціал та великі можливості для зростання. Україна має сприятливий клімат для великомасштабного сільського господарства, багатих сільськогосподарських ґрунтів і доступ до рясних земельних і водних ресурсів.

Болючим питанням для України є освітній рівень знань у сільській місцевості. Аналіз рівня освіти сільськогосподарських працівників показав невисоку частку кваліфікованих фахівців, здатних вирішувати складні виробничі питання та моменти в процесі виробництва. Близько 52% зайнятих працівників у сільському господарстві – це люди без спеціальної підготовки, і лише 13,7% складають працівники з вищою освітою. Сьогодні 40% українських сільськогосподарських підприємств мають проблеми з персоналом, лише 15% компаній повністю забезпечені кваліфікованою робочою силою.

У 2018 році близько 3 мільйонів українців працювали в сільському господарстві, або 17% від загальної кількості робочої сили. У 2018 році сільськогосподарські компанії в Україні сплачували працівникам сільського господарства в середньому 8200 гривень на місяць.

Можемо зазначити, що сільськогосподарські підприємства функціонують в умовах невизначеності та ризику, тому що економічний процес виробництва взаємопов'язаний з біологічними процесами, які відбуваються в абсолютно різних кліматичних умовах, що унеможливує вплив людини на процес виробництва і значно впливає на результати господарської діяльності. Саме невизначеність та підвищена ризикованість сільського господарства України перешкоджають інвестиційним проектам та іноземним інвесторам. Також однією з болючих проблем для агропромислових підприємств є складність прогнозів ціни на паливо через те, що витрати на паливо у виробничому процесі є одним з основних компонентів витрат.

Також серед проблем, які перешкоджають розвитку агробізнесу в Україні та знижують інвестиційну привабливість агропромислового комплексу, є:

інфляція, недосконала нормативно-законодавча база, нестабільна політична ситуація, корупція.

Сектор агропромислового виробництва України має величезний потенціал та передумови для подальшого зростання. Вирішення проблем галузі дасть змогу вивести рівень АПК на найвищі позиції у світі. Підхід до вирішення проблем має бути комплексним: як на державному рівні, так і на рівні сільськогосподарських виробників. Агропромислове виробництво, як одне з основних ланок економіки України, стабільно забезпечує 15-20% ВВП на рік, тому розвиток аграрної сфери є вагомим стимулятором зростання національної економіки в цілому та засобом вирішення різноманітних соціально-економічних та глобальних викликів.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

*А. Дербедя, студентка групи ФБС(ск)-1-19
Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент*

Державна підтримка сільськогосподарського сектору є важливою частиною системи заходів щодо забезпечення продовольчої та економічної безпеки країни. Підтримка сільського господарства надається для розвитку бізнесу, збільшення виробництва, експорту, високотехнологічного виробництва, енергоефективності, інновацій та створення робочих місць на підприємстві.

Незважаючи на сильний ріст валової продукції, сільськогосподарський сектор все ще не використовує свій ресурсний та біокліматичний потенціал через брак фінансових ресурсів та важкий доступ до позикових та позикових банківських кредитів та їх високу процентну ставку, що не дозволяє прийняти певну суму для покращення виробництва.

Більшість фермерів мають реальну потребу не лише у зовнішньому фінансуванні для фінансування нових інвестиційних проектів, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності, а й у державній підтримці розвитку сільських територій, захисту довкілля та адаптації до зміни клімату, а також у впровадженні нових стандартів якості та екологічної безпеки.

Потенціал сільського господарства в Україні величезний. Майже 45 000 підприємств вже працюють у сільському господарстві. З них близько 2500 - великих і середніх. Поки виробництво продукції рослинництва зростає, вітчизняне виробництво м'яса та молочних продуктів перебуває у періоді застою у виробництві та торгівлі тривалий час.

Державна підтримка розвитку сільського господарства надається з державного та місцевих бюджетів, інших джерел, які не заборонені законодавством. Кабінет Міністрів України щорічно у проекті державного бюджету України забезпечує фінансування для підтримки сільського господарства.

Протягом усіх років реформи українські фермери не мають орієнтирів для внутрішнього виробництва конкретних видів продукції, а тому разом

вирощують зернові та соняшник, незалежно від існуючого внутрішнього та зовнішнього попиту на сільськогосподарську продукцію.

В останні роки єдиним виходом із сільськогосподарського сектора економіки є запровадження державної фінансової підтримки сільськогосподарських товаровиробників. Ідею пільгових кредитів та субсидій для сільського господарства в Україні розглядають переважно фермери та всі, хто бере участь в управлінні сектором.

Тому для вдосконалення системи державної допомоги для сільського господарства необхідно забезпечити стабільність системи державної допомоги для сільського господарства; зниження ввізного мита на обладнання, яке не виробляється в Україні; державна підтримка у здійсненні заходів, спрямованих на розвиток пріоритетних галузей агропромислового комплексу; привабливість інших позабюджетних фінансових та матеріальних ресурсів для забезпечення виконання програм та ін.

УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВ АПК З ФІНАНСОВОЮ СИСТЕМОЮ

*Н. Карпенко, студент групи ФБС-1-17
Науковий керівник: А. Сірко, асистент*

Фінанси підприємств, як складова частина фінансової системи, займають важливе місце в структурі фінансових відносин суспільства. Вони функціонують у сфері суспільного виробництва, де створюються валовий продукт, матеріальні і нематеріальні блага, національний доход – головні джерела фінансових ресурсів. Фінансове положення країни в значній мірі залежить від стабільності і надійності фінансового стану підприємств.

По причині наявності багатьох невирішених проблем у фінансових відносинах між суб'єктами аграрного ринку України, недосконалості державного і недержавного регулювання, бідності та соціально-економічному невдоволенні на селі, АПК України не сприймається як серйозний гравець на світовому ринку аграрної продукції і до цих пір є непривабливим для внутрішнього мешканця, виробника, підприємця чи інвестора. Тому важливо дати відповідь на питання, які є пріоритети розвитку вітчизняного АПК з позиції удосконалення фінансових відносин між суб'єктами аграрного ринку на макро- та мікро-рівнях, враховуючи дефіцит продовольства на світовому ринку і стратегічне значення АПК для нашої країни.

Проблеми в цій площині особливо добре помітно в умовах фінансово-економічної кризи. Саме під час соціально-економічних, політичних криз, фінансової нестабільності найбільш помітні всі фінансові проблеми суб'єктів аграрного ринку. І перший, хто страждає – це пересічний українець. Мова йде про людину, яка має своє господарство, працює на аграрному ринку і відноситься згідно економічної класифікації Держкомстату України до господарств населення.

Таким чином, для розвитку аграрних фінансових відносин в наш час треба підходити до агропромислового комплексу по всіх складових організації

ринку як до аграрного бізнесу, який регулюється за законами ринку: виробляти те, що можна продати, а не продавати те, що вироблене, відшкодовувати витрати на виробництво продукції за допомогою забезпечення попиту пропозицією. В Україні аграрний ринок не є достатньо врегульований, тому відбувається значний перекис щодо його основних елементів: в ланцюзі виробник-посередник-споживач, в найбільш вигідному, навіть домінуючому положенні знаходиться посередник, а в невідгідних – виробник і споживач. За нашими дослідженнями, рентабельність посередника – близько 300%, виробника – 30%. Що доходить до споживача і в якому невідгідному становищі знаходиться він – зрозуміло. Крім того, в більшості країн умови виробництва багатьох видів продукції АПК гірші, чим в головних країнах-експортерах. Якби функціонував абсолютно вільний світовий аграрний ринок, то внутрішнє виробництво продукції АПК в багатьох країнах було б витіснено імпортом.

Отже, тому потрібні системи захисних державних і недержавних регулюючих механізмів, які стимулюють розвиток власного аграрного сектору і не суперечать вимогам СОТ. Ці механізми захищають від дешевого імпорту, і разом з тим регулюють його надходження, що не виробляється у власній країні.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

*В. Рудакова, студентка групи ФБС-1-17
Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент*

З соціально-економічної точки зору медичне страхування є однією з найважливіших складових національних систем охорони здоров'я. Актуальність даного питання полягає у тому, що медичне страхування є формою захисту від ризиків, що загрожують найціннішому в особистому та громадському відношенні - здоров'ю та життю людини. Медичне страхування як форма соціального захисту у сфері охорони здоров'я представляє собою гарантії забезпечення медичною допомогою за любых обставин, у тому числі у зв'язку із хворобою та нещасним випадком. Медичне страхування в Україні поки що знаходиться лише на стадії формування та не існує чіткого уявлення про систему медичного страхування, яке має бути прозорим і зрозумілим громадськості. Впровадження загальнообов'язкового медичного страхування забезпечило б гарантування якісної медичної допомоги кожному громадянину, а також подальший розвиток добровільного медичного страхування [1].

Розвиток системи охорони здоров'я в Україні відбувається в умовах внутрішніх протиріч соціально-економічного розвитку держави. Як сама галузь, так і пацієнти потерпають від непослідовної соціально-економічної політики, нерівних умов для ведення медичної практики різними суб'єктами господарювання та несприятливого інвестиційного клімату в галузі охорони здоров'я. Через обмежене бюджетне фінансування, малоефективну фінансово-економічну систему, орієнтовану на екстенсивні показники, нерегульованість

організаційно-правових і економічних засад на рівні закладів охорони здоров'я галузь знаходиться у кризовому становищі.

Медичне страхування, яке провадиться в обов'язковій формі, набуває рис соціального страхування, оскільки порядок проведення визначається законодавством. Обов'язкова форма страхування координується державними структурами [2]. Страхові платежі, сплачувані громадянами та юридичними особами, мають форму податку. Обов'язкове медичне страхування перебуває під жорстким контролем держави і характеризується безприбутковістю. В основу проведення обов'язкового медичного страхування закладаються програми обов'язкового медичного обслуговування. Ці програми визначають обсяги й умови надання медичної та лікувальної допомоги населенню. Програма охоплює мінімально необхідний перелік медичних послуг, гарантованих кожному громадянину, який має право ними користуватися.

Отже, потрібна перебудова економіки охорони здоров'я і вона повинна починатися з укріплення фінансової основи галузі, із зміни загальної схеми фінансування, що передбачає обов'язковий перехід від бюджетної системи фінансування до змішаної бюджетно-страхової системи, що фінансується при активній участі підприємств, установ, організацій різних форм власності з елементами добровільного медичного страхування населення.

Список використаних джерел

1. Стеценко В. Організаційно-правові засади медичного страхування: зарубіжний досвід і пропозиції для України/ В.Стеценко//Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №1. – С.10-13.

2. Рудик В. К. Перспективи розвитку нових видів страхування на страховому ринку України / В. К. Рудик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - 20 12 . - № 113 - 87 с .

ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУТІВ

Є. Азаров, студент гр. ФБС-1-19

С. Халатур, д.е.н., професор

Проблема забезпечення сталого економічного зростання набуває дедалі більшого значення. Державна власність є необхідним елементом ринкової економіки. Важливим аспектом економічної політики держави є забезпечення дієвої моделі управління державним сектором, яка позитивно впливатиме на конкурентоспроможність національної економіки. В рамках загальної моделі управління державним сектором слід визначитися із застосуванням ефективних фінансових інструментів впливу на державний сектор економіки.

Державний сектор в Україні є достатньо великим за обсягом, різноманітним за організаційно-правовими формами господарювання (рис. 1). Частка державного сектору у ВВП країни складає, за оцінкою Євростату за 1 квартал 2019 року, – 13,4 % (у Канаді, Англії, Італії – близько 15 %, у США й Німеччині – близько 20 %, у Польщі – 25 %) [3].

Рис. 1. Структура державного сектора економіки

Основними інструментами, що дають змогу регулювати величину державного сектору є: приватизація, корпоратизація і націоналізація (деприватизація). Результатами приватизації є: зниження навантаження на державний бюджет, скорочення бюджетного дефіциту, зменшення розміру державного боргу, підвищення ефективності роботи і модернізація приватизованих суб'єктів [1].

Найбільш розповсюдженим в останні роки інструментом управління державним майном виступає оренда. За допомогою неї реалізуються як інтереси держави щодо отримання доходу з наявних у неї виробничих фондів, так і інтереси орендаря.

Також інструментами впливу на державний сектор виступають:

- бюджетно-податкова політика;
- грошово-кредитна політика [2].

Таким чином, сформована в Україні система управління об'єктами державної власності, виявила себе малоефективною за багатьма параметрами, оскільки недосконала законодавча база та невисокий рівень спеціалізації системи не забезпечують необхідне управління розвитком державного сектора з боку держави; кількість суб'єктів і об'єктів управління не відповідає необхідним потребам, створюючи надмірне навантаження на державу та відволікаючи значні ресурси країни на виконання функцій управління.

Література

1. Звіт про роботу ФДМУ та хід виконання Державної програми приватизації у 2018 році : http://www.spfu.gov.ua/ukr/reports_spfu.php
2. Стельмашук А. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / А. М. Стельмашук – Т. : ТАНГ, 2010. – 315 с.
3. Шкільняк М. М. Управління державною власністю: міжнародний досвід, еволюція, принципи // Наука й економіка. – 2016. – № 2. – С. 83-93.

НАСЛІДКИ РЕФОРМ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В. Дрига, студентка гр. ФБС-1-17

Науковий керівник: Н. Дуброва, к.е.н., доцент

Податкова система у своєму розумінні являється дуже складною системою, розвиток якої відбувається через специфічні податкові інститути, які входять до її складу. У свою чергу податки гальмують розвиток економіки та

суспільства в цілому. Питання податкової системи постає не тільки на міжнародному рівні, а й гостро стосується України.

Україна ще досі використовує подвійні стандарти в сфері бухгалтерського обліку. По-перше, існують П(С)БО, які покликані регулювати ведення бухгалтерського обліку як такого, по-друге, існують додаткові норми і правила (відповідно до ПКУ) для законного розрахунку та сплати податків.

Прописані обмеження в ПКУ щодо визнання витрат, які дозволяють штучно завищити базу оподаткування податком на прибуток, пояснюються необхідністю боротьби з бюджетним дефіцитом. Та все, що потрібно сьогодні для української економіки – це максимальна простота у всьому, що тільки можна спростити[3].

Упродовж останніх років в Україні можна побачити такі тенденції у податковій сфері:

1. Посилення ролі непрямого оподаткування

2. Ставки оподаткування в Україні є одними з найнижчих в ЄС (за виключенням невеликих країн), а отже найбільш конкурентоспроможними.

3. Економічний спад, що відбувся внаслідок війни проти України зумовив зменшення податкових надходжень до бюджету. Торговельна блокада та розрив економічних відносин з РФ, анексія Криму та окупація Донбасу призвели до порушення цілісності господарського комплексу та фіскального простору України. Відбулося вимушене зростання оборонних та соціальних видатків, які за мирних умов могли бути витрачені на соціальну підтримку громадян. Крім того, на окупованій території фізично залишилося багато великих бюджетотворюючих платників податків. [4].

Оптимізація сплати податків з боку бізнесу (агресивне податкове планування) стало поширеною практикою в Україні у загрозливих для її бюджетно-податкової безпеки масштабах.

У силу таких обставин, можна погодитись з доктором економічних наук, професором Олександром Кендюховим, що традиційне оподаткування доходів (податок на прибуток та додану вартість) має дуже багато негативних сторін. Це і створення тіньової економіки, адже підприємці намагаються мінімізувати свій дохід аби сума податків була меншою, і гальмування економічного розвитку, і корупція. За його моделлю Україна має відмовитись повністю від податку на прибуток та додану вартість, а ввести один – податок на витрати, який має становити 5%. Податок розподіляється під час купівлі товару автоматично: 5% державі та 95% продавцю. Це дасть змогу, за умови політичної стабільності, залучити в Україну іноземних інвесторів [2].

Стане неминучим той факт, що економіка буде змушена вийти з тіні, адже не буде сенсу приховувати податки яких не існує, зруйнуються корупційні схеми в податковій системі і вона нарешті стане прозорою.

Цілком соціально справедлива реформа, тому що людина в якій більший дохід, безумовно, буде здійснювати дорогі покупки, а отже і податок з нього буде вищим, ніж у людини з меншими статками.

А отже, щоб подолати практику ухилення від оподаткування на даному етапі розвитку України, потрібно не знижувати податкові ставки або

впроваджувати жорсткі санкції, а підвищувати податкову мораль, переформатовувати податкову ментальність, реформувати податкову систему, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації. Аби досягти таких змін має бути більш розширена інформація та збільшена прозорість податкової системи. Податкова політика держави має забезпечити виконання таких завдань, як встановлення оптимальних податків, які не стримуватимуть розвиток підприємництва, та забезпечення надходження до бюджету коштів, достатніх для задоволення державних потреб. Зв'язок між корисністю від споживання суспільних благ та сплатою податків має стати для платників податків досить відчутним.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755- VI зі змінами та доповненнями.

2. Кендюхов О.В. Податкове стимулювання національного економічного розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/32152/1/28.pdf>

3. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Випуск 9 (33). – Ч. 3. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2012. – 548 с.

4. Касперович Ю. В. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року. № 74. Серія “Економіка”. URL :

http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/podatkov_i_mehanizmu-f6424.pdf.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Л. Бібікова, студентка гр. ФБС-1-17

Науковий керівник: Л. Катан, д.е.н, професор

Фінансовий ризик – це ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат у ситуації невизначеності умов фінансової діяльності підприємства [1]. Фінансовий ризик є результатом вибору його власниками або менеджерами альтернативного фінансового рішення, спрямованого на досягнення бажаного цільового результату фінансової діяльності при вірогідності настання економічного збитку (фінансових втрат) через невизначеність умов його реалізації.

Ризики класифікують за різними ознаками: ступенем впливу, місцем розташування щодо об'єкта, суб'єкта (джерела), причинами виникнення, можливістю бути застрахованим тощо [2].

Особливостями виникнення фінансових ризиків в Україні є кризові явища в цілому, формування нових виробництв, банкрутство суб'єктів господарювання з використанням застарілих технологій, виникнення нових форм та методів управління [3].

Управління фінансовими ризиками підприємства являє собою процес передбачення і нейтралізації їх негативних фінансових наслідків, пов'язаних з

їх ідентифікацією, оцінкою, профілактикою і страхуванням.

Формування і реалізація політики управління фінансовими ризиками передбачає здійснення наступних основних заходів:

- ідентифікація окремих видів ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства;
- оцінка широти і достовірності інформації, необхідної для визначення рівня фінансових ризиків;
- вибір і використання відповідних методів оцінювання ймовірності настання ризикової події за окремими видами фінансових ризиків;
- визначення розміру можливих фінансових збитків при настанні ризикової події за окремими видами фінансових ризиків;
- дослідження факторів, що впливають на рівень фінансових ризиків підприємства. У процесі дослідження фактори, що впливають на рівень фінансових ризиків, поділяють на об'єктивні (фактори зовнішнього характеру) і суб'єктивні (фактори внутрішнього характеру);
- встановлення гранично допустимого рівня фінансових ризиків за окремими фінансовими операціями і видами фінансової діяльності. Він встановлюється в розмірі окремих видів фінансових операцій з урахуванням відповідного менталітету керівників і фінансових менеджерів підприємства (їх схильність до використання консервативної, помірної чи агресивної фінансової політики щодо окремих видів фінансової діяльності);
- вибір і використання внутрішніх механізмів у моніторингу негативних наслідків окремих видів фінансових ризиків. Система таких внутрішніх механізмів включає різні методи їх профілактики, заходи зі самострахування окремих видів фінансових ризиків;
- вибір форм і методів страхування окремих фінансових ризиків підприємства. У процесі такого страхування, що здійснюється спеціальними страховими компаніями, ризики, які страхуються зі значними розмірами можливих фінансових втрат, "передаються" частково або повністю іншим суб'єктам господарювання.

Існує дві форми страхування як методу управління фінансовими ризиками – самострахування і комерційне страхування. Традиційними показниками страхування фінансових ризиків є – обсяг валових і чистих страхових премій, а також рівень валових і чистих страхових виплат [4].

Моніторинг і аналіз є важливою складовою частиною управління ризиками, одним із найбільш важливих етапів організації процесу ризик-менеджменту, а безперервний процес моніторингу і аналізу процесу ризик-менеджменту підвищує гарантію підтримання в актуальному стані планів управління ризиками митної діяльності із забезпеченням придатності стратегій і систем управління, які використовуються для реалізації заходів по зниженню рівня ризиків, актуалізації плану розвитку ризик-менеджменту держави в цілому [5].

Таким чином, управління фінансовими ризиками підприємства займає важливе місце в системі управління підприємством. Ефективне управління фінансовими ризиками дозволяє забезпечити досягнення цілей фінансової

діяльності підприємства. Система управління фінансовими ризиками підприємства зорієнтована на забезпечення всебічного оцінювання всіх видів фінансових ризиків і нейтралізацію їх можливих негативних наслідків у процесі розроблення і реалізації ризикових фінансових рішень

Література

1. Вітлінський В.В. Фінансовий ризик і методи його вимірювання / В.В. Вітлінський, Г.І. Великоіваненко // Фінанси України.- 2000.- № 5.- С. 13-23.
2. Мазурець Ю. Ризики, виклики та перспективи / Ю. Мазурець // Українська економіка. - 2012. - №3. - С.68-75.
3. Астахова І. Е. Управління фінансовими ризиками / І. Е. Астахова, І. О. Караченцева, Л. М. Кметик // Актуальні питання розвитку фінансів, обліку і аудиту. - 2011. - № 3. - С. 43-46.
4. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навч. посіб. - Київ: Центр навчальної літератури, 2015. - 400 с.
5. Брігхем Є. Ф. Основи фінансового менеджменту: підруч.: Пер. з англ. - К.: Молодь, 2011. - 1000 с.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

*Г. Ітерман, студентка гр. МгФБС-1-19
Науковий керівник: Ю. Масюк, к.е.н., професор*

Кредитний ризик виникає, зазвичай, через недобросовісність позичальника кредиту, погіршення його фінансового стану, несприятливу економічну кон'юнктуру, некомпетентність керівництва підприємства. З метою захисту кредитно-фінансової сфери діяльності юридичних осіб проводиться кредитне страхування – ризику неплатежу, ризику настання відповідальності позичальника – юридичної особи за неповернення кредиту, а також ризику непогашення кредиту.

З'ясуємо економічну сутність кредитного страхування. Дослідивши значну кількість літературних джерел щодо трактування сутності кредитного страхування, було визначено, що науковці не мають єдиної точки зору з приводу цього поняття.

Загальні положення кредитного страхування знайшли своє відображення у наукових працях Базилевича В.Д., Осадця С.С., Клапкова М., Вітлінського В.В., Козоріза Г. Г. [1,2].

Я вважаю, що досить точно трактує поняття кредитного страхування С. Волосович, яка у своїй науковій статті пропонує розглядати кредитне страхування у вузькому та широкому розумінні.

У вузькому розумінні кредитне страхування передбачає захист від кредитних ризиків. Зауважимо, що таке трактування цілковито можна ототожнювати з поняттям «страхування кредитних ризиків». При цьому може бути застрахований ризик лише страхувальника - кредитора і лише на його користь, а предметом страхування буде виступати непогашення кредиту. А страхування кредитів означає, що страхувальниками можуть бути як

кредитори, так і позичальники, а предметом страхування – як ризик непогашення кредиту, так і ризик втрати чи пошкодження заставленого майна.

У широкому розумінні під кредитним страхуванням С. Волосович розуміє економічні відносини щодо захисту всіх суб'єктів, які беруть участь у процесі кредитування, від ризиків, що прямо чи опосередковано впливають на виконання зобов'язань позичальника перед кредитором. Предметом страхування можуть бути ризики, які притаманні всій сфері кредитування. Суб'єктами кредитного страхування є, з одного боку, страховики, а з іншого – суб'єкти сфери кредитування. [3].

Таким чином, кредитне страхування передбачає надання двох видів страхових послуг:

- 1) страхування ризику непогашення кредиту;
- 2) страхування відповідальності позичальника.

При страхуванні ризику непогашення кредиту страхувальниками виступають банківські установи. Предметом страхування є відповідальність усіх або окремих позичальників перед банком за своєчасне і повне погашення кредитів і процентів за користування ними протягом строку, встановленого у договорі страхування.

При страхуванні відповідальності позичальників за непогашення кредиту страхувальниками є позичальники, які одержують кредити у банківській установі. Предметом страхування відповідальності позичальника є майнові інтереси страхувальника, пов'язані з його відповідальністю перед кредитором за своєчасне погашення кредиту та процентів за користування ним. [4].

Серед основних проблем розвитку кредитного страхування в Україні доцільно виокремити такі:

1) фінансово-кредитні установи (у т. ч. банківські установи) надають перевагу використанню альтернативних страхуванню форм забезпечення кредитів (традиційних), зокрема гарантію, поручительство і заставу;

2) відсутність достатньої кількості інформації в економічній пресі про фінансовий стан страхових компаній, результатом чого є необізнаність позичальників і кредиторів про платоспроможність страховика і, як наслідок, побоювання, що страхова компанія не зможе виплатити відшкодування;

3) занадто складна процедура укладання договору страхування, детальний аналіз фінансово-економічних показників діяльності клієнта, який сприяє відмові значної кількості потенційних страхувальників в укладанні договору страхування;

4) незадовільний фінансовий стан та платоспроможність позичальників – юридичних і фізичних осіб з одного боку, та завищені страхові премії і страхові платежі – з іншого боку, що значно зменшує попит на страховий захист своїх позик;

5) недосконалість нормативно-правового регулювання у сфері кредитного страхування та його неадаптованість до сучасних економічних умов в Україні.

З метою забезпечення подальшого розвитку вітчизняного ринку кредитного страхування необхідно вжити низку заходів, зокрема:

- 1) розробити стратегічні програми щодо підвищення рівня страхової культури суб'єктів господарювання через рекламу у засобах масової інформації;
- 2) спростити процедуру укладання договору кредитного страхування;
- 3) підвищити рівень платоспроможності суб'єктів господарювання та рівень капіталізації і фінансової надійності страховиків;
- 4) удосконалити систему нормативно-правового забезпечення кредитного страхового ринку.

Таким чином, вітчизняне кредитне страхування в даний час переживає етап становлення і вимагає більш тісного співробітництва банківського і страхового співтовариств для розробки різних видів банківсько-страхових програм і спільного вирішення проблем страхування ризиків.

Література

1. Вітлінський В. В. Дослідження діяльності страхових компаній України методами факторного аналізу та теорії нечітких множин [Текст] / В. В. Вітлінський, Л. І. Рибальченко // Економіка України. - 2009. - № 5.
2. Козоріз Г. Г. Капітал і капіталізація страхового ринку України : монографія [Текст] / Г. Г. Козоріз. – К. : УБС НБУ, 2010. – 327 с
3. Волосович С. В. Економічна сутність кредитного страхування / С. В. Волосович // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 2 (128). – С. 250–255.
4. Владичин У. В. Банківське кредитування : навч. посіб. / У. В. Владичин ; за ред. С. К. Реверчука. – К. : Атіка, 2008. – 648 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

*І. Віллер, ст. гр. ФБС-2-19
С. Халатур, д.е.н., професор*

На сьогодні в Україні через обмеженість фінансових ресурсів та настання фінансової кризи особливо нагально постають питання, що пов'язані з ефективністю використання бюджетних коштів. Обґрунтовано потребу проведення фінансового контролю як інструменту підвищення ефективності використання бюджету [5]. Велика увага надається основним типовим порушенням, що виявлені державними контролерами під час виконання місцевих бюджетів. Визначено основні заходи, які мають покращити ефективність бюджетного процесу на місцевому рівні, втілення яких допоможе сконцентрувати бюджетні ресурси на вирішенні пріоритетних проблем регіону [1].

Фінансовий контроль тісно пов'язаним із ефективністю бюджетного процесу в Україні. Здійснення контролю за дотриманням бюджетного законодавства є невід'ємним складником системи державного управління, метою якого є ефективна реалізація державної політики, забезпечення законності управління фінансовими ресурсами та розвиток місцевого самоврядування, яке дасть змогу реалізувати права і свободу громадян, можливості та потенціал територіальних утворень у вирішенні їх питань, що є

одним із пріоритетів розвитку економічної системи ринкового спрямування в Україні [3]. Основним законом, що визначає правові та організаційні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні, є закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» №5463-VI (5463-17) від 16.10.2012 р. У законі виділяють такі основні завдання: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна тощо. Фінансове забезпечення діяльності органу державного фінансового контролю здійснюється за рахунок коштів державного бюджету [2].

У бюджеті відображено фінансові відносини, які характеризують особливості грошових та товарних потоків, формування фінансових ресурсів, фондів споживання, нагромадження, ціноутворення тощо. Отже, він тісно пов'язаний із товарними та фінансовими відносинами, які є складником державної фінансової політики і впливає на функціонування економічної системи країни в цілому та змінює фінансову результативність суб'єктів господарювання. Все це вимагає зваженого та планового контролю за бюджетними коштами. У зв'язку із цим назріла нагальна потреба в удосконаленні фінансового контролю в умовах децентралізації бюджетної сфери, оскільки він має забезпечити обґрунтованість, економічну незалежність, ефективність та доцільність діяльності місцевих органів влади та створених ними бюджетних установ [4].

Наявність власних бюджетів у органів місцевого самоврядування породжує низку проблем, пов'язаних з ефективністю та кваліфікованістю управлінського персоналу, які вирішуються наявністю у центральних та місцевих органів влади системи фінансового контролю діяльності та витрачання коштів бюджетними установами. Саме тому дослідження фінансового контролю в Україні і його вплив на бюджетний процес є стратегічно важливим та своєчасним.

Отже, фінансовий контроль бюджетних установ є матеріальним вираженням контрольної функції бюджету, об'єктивно зумовленим складником процесу економічної діяльності та однією з функцій управління бюджетною системою. Його особливістю в бюджетному процесі є те, що він базується на категорії контролю як функції системи управління суспільними процесами. Будучи однією із функцій, контроль є об'єктивно необхідним. Таким чином, фінансовий контроль можна назвати унікальним, універсальним явищем, яке потрібно успішно застосовувати в економічній, соціальній, політичній та в інших сферах суспільного життя.

Література

1. Власюк Н.І. Фінансовий контроль як напрям підвищення бюджетного процесу на місцевому рівні. Науковий вісник НЛТУ України. Львів, 2017. Вип. 25.2. – С. 231-236.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 12.09.2019 № 76ІХ. Відомості Верховної Ради України. 2019. – 6 с.

3. Гетьманець О. П. Місце бюджетного контролю в системі фінансового права / О. П. Гетьманець. - Право України. 2016. - С. 148–153.

4. Дем'янишин В.Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: монографія / В.Г. Дем'янишин; Тернопіль: ТНЕУ, 2016. - 496 с.

5. Волохова І.С. Фінанси: навчальний посібник / [І.С Волохова, Н. А. Шикіна, О.Г. Волкова та ін.]; за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*К. Кагожкіна, студентка гр.ФБС-1-17
Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент*

Податки є важливою ланкою фінансових відносин у суспільстві і як форма фінансових відносин виникають з появою держави. Особливо важливим оподаткування є для сільськогосподарських підприємств, так як система оподаткування є важливим механізмом стимулювання економічного зростання та визначає конкурентоспроможність продукції на світових ринках.

Сільськогосподарське підприємство це найбільш витратна галузь, через високі ціни на ресурси. Держава повинна регулювати ціни на ресурси, та спостерігати аби ціни не зростали. Тому що ціни на ресурси впливають на продовольчу безпеку країни. Держава може підтримувати сільськогосподарські підприємства через надання кредитів, а також через оподаткування. Для сільськогосподарських підприємств необхідно застосовувати особливі методи оподаткування, тому держава запровадила новий метод.

Актуальність досліджуваної проблеми полягає в тому, що сільськогосподарські підприємства в Україні оподатковуються за двома системами оподаткування незалежно від форми власності:

- загальна система оподаткування (сплата податку на прибуток);
- спрощена система оподаткування (сплата єдиного податку четвертої групи).

Сільськогосподарські підприємства, які обирають загальну систему оподаткування, зобов'язані сплачувати такі податки: податок на прибуток, податок на додану вартість, податок на майно (земельний податок), рентну плату за спеціальне використання води.

У свою чергу спрощена система оподаткування - це система оподаткування представлена єдиним податком IV групи. Четверта група платників єдиного податку включає в себе сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%.

Єдиний податок - податок, що сплачують суб'єкти господарської діяльності на спрощеній системі оподаткування, основний підприємницький податок. Об'єктом оподаткування є сума виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Отже продовження дії спрощеної системи оподаткування надасть суттєвого вигаду тільки прибутковим підприємствам. Для збиткових або нестабільно працюючих виробників доцільнішою може виявитися загальна система оподаткування з правом перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування підприємства на наступні податкові періоди.

В Україні залишається невирішеним надзвичайно актуальне питання ефективного формування податкової системи. Уряд нашої країни впроваджує нові закони та намагається вирішити питання, які стосуються проблем оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Сьогодні в державі діє Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015—2020 роки. Вона націлена на комплекс на проведення низки реформ, на які вже довгий час чекають виробники сільськогосподарської продукції, аграрний бізнес і сільське населення.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Д. Карпенко, студентка гр. ФБС-1-16

Науковий керівник : Л. Катан., д.е.н., професор

Виведення аграрного сектору ринкової економіки з кризового стану неможливе без фінансової допомоги виробникам сільськогосподарської продукції з боку джерел фінансування та інвестування. На нашу думку, саме створення сприятливих умов для здійснення інвестицій у цей сектор є одним із головних завдань реформування сільського господарства та його підтримки.

Кредитування аграрних підприємств базується на таких принципах, що і галузей національної економіки, але має суттєві особливості.

Одні з цих особливостей включають сезонний характер сільськогосподарського виробництва, підвищену потребу аграрних підприємств в оборотному капіталі, інші – зумовлені сучасним станом аграрного сектора економіки (незадовільний фінансовий стан більшості підприємств, значний фізичний і моральний знос основних засобів тощо).

До специфічних ризиків кредитування аграрних підприємств відносять:

- підвищену нестійкість фінансового стану, невідповідність довготермінових запитів підприємств короткотерміновості наявних у банку ресурсів, нестабільність бюджету, невиконання тих його статей, які пов'язані з фінансуванням сільського господарства;
- сезонні особливості сільськогосподарського виробництва, його залежність від природно-кліматичних умов;
- труднощі, пов'язані з реалізацією продукції, неплатежі та затримки надходження виручки від реалізації, відсутність у позичальника ліквідного забезпечення кредиту.

Важлива умова забезпечення повернення банківських позик – страхування кредитних ризиків. Також для успішного кредитування аграрного сектора потрібна відповідна інфраструктура. До складу такої інфраструктури з різним ступенем інтеграції повинні ввійти: Земельний банк, кооперативні

банки, кредитні спілки, комерційні банки. Основою побудови такої системи має стати Земельний банк, який з одного боку, повинен стати центром, через який уряд проводитиме державну політику в аграрному секторі економіки, а з другого – фінансовим центром галузі.

В порівнянні з іншими галузями економіки аграрний сектор є дуже високоризиковою галуззю, з відносно низьким рівнем прибутковості, і таким чином, кредитування сільськогосподарських товаровиробників має свої особливості, які визначаються особливостями відтворювального процесу в галузі і полягають в тісному зв'язку процесу відтворення в сільському господарстві з природними умовами, який визначає: по-перше, чітку періодизацію процесу виробництва та унеможлиблює перерви в ньому, що викликає потребу в забезпеченні надання кредитів для товаровиробників галузі у чітко визначений час і в повному обсязі; по-друге, уповільнений оборот капіталу потребує збільшення термінів залучення кредитних ресурсів та зниження плати за кредит; по-третє, нееквівалентність обміну та понижений рівень прибутковості сільськогосподарського виробництва потребує зниження плати за кредит; по-четверте, низький рівень технічної озброєності виробництва, при високому рівні зносу техніки та використанні застарілої технології, потребує значного обсягу кредитного забезпечення інвестиційного характеру, по-п'яте, підвищений рівень ризиковості галузі потребує застосування адекватного рівня страхового захисту.

Незважаючи на позитивні зрушення, остаточно досконалою систему кредитування аграрних підприємств назвати не можна. Характер бюджетного фінансування здешевлення кредитів для сільського господарства поки що нестабільний. При досягненні ситуації, коли всі аграрні підприємства стануть прибутковими, а рівень їх рентабельності перевищуватиме рівень реальних кредитних ставок.

Порядок використання передбачених у Державному бюджеті коштів для здешевлення кредитів затверджується Кабінетом Міністрів. Цим документом регулюються такі основні позиції: умови одержання компенсації для здешевлення кредитів; обмеження процентних ставок, під які можуть надаватися пільгові кредити; об'єкти пільгового кредитування; порядок і терміни документального оформлення руху пільгових кредитів; звітність. Порядок використання коштів для пільгового кредитування щороку змінюється та вдосконалюється.

Потрібно зауважити, що для покращення кредитного забезпечення аграрного сектору економіки варто активізувати розвиток нових форм кредитування у сільському господарстві, які давали б можливість отримувати кредити без участі держави. До них можна віднести факторингові операції, кредити під заставу виробленої продукції та ін.

Отже, сільське господарство України потребує значних кредитних ресурсів. Нині відпрацьовуються різні механізми кредитування аграрних підприємств для того, щоб фінансовий ринок міг задовольнити їх різноманітні потреби за цільовим призначенням і вартістю.

СИСТЕМА ГРОШОВИХ РОЗРАХУКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

І. Мельниченко, студентка гр.ФБС(ск)-1-19

Науковий керівник: Л.Бровко, к.е.н., доцент

Розрахункові відносини в Україні зумовлені наявністю товарного виробництва, товарного обороту грошей. Процес товарного виробництва на макро-рівні і мікро-рівнях опосередковує грошовий оборот, як рух грошей у формі капіталу. На мікро-рівні грошовий оборот – це оборот капіталу фірми: грошові кошти – сировина, матеріали, паливо тощо – незавершене виробництво – готова продукція – засоби в розрахунках – грошові кошти. Грошовий оборот здійснюється за допомогою грошового обігу – простого переміщення грошей між суб'єктами економічних відносин і етапами обороту капіталу.

Отже, грошовий оборот відбувається за умови наявності грошової маси, яка може перебувати у двох формах: готівковій і безготівковій.

На відміну від готівкових грошей, гроші безготівкових розрахунків не мають речовинної форми вираження. Вони існують лише у формі депозитів на рахунках у банках. Банківський депозит виступає грошима лише за умови їх перетворення у готівкові гроші, шляхом їх видачі з каси банку. Вони можуть здійснюватися за такими вимогами:

- на основі виписаного чека;
- за допомогою пластикової картки;
- через банківські автомати.

Використання банківських депозитів для розрахунків з економічними суб'єктами може здійснюватися шляхом виписки векселя, чека, платіжної картки або перерахунку. Усього ж у загальному обсязі грошової маси в економічно розвинутих країнах частка готівки не перевищує 3-9 %.

Стосовно грошової системи України, то в нашій державі готівково - грошовий обіг посідає більш значне місце. Частка готівки в обігу у структурі грошової маси на кінець 2019 р. склала 25,7% проти 26,3% на кінець 2018 р. Починаючи з 2003 р. в Україні спостерігалось постійне зменшення цього показника. Якщо в 2003 р. ця частка становила 34,8 %, то в 2014 р. – 33,7 %, у 2015 – 31 %, у 2016 – 28,7 %, у 2017 – 28 %, що свідчить про покращення структури грошової маси. Однак уже в 2018 р. частка готівки становила 26,3 %, а в 2019 р. – 25,7 %. у цей же час обсяг грошової маси (М3) у 2019 р. скоротився на 28,4 млрд. грн. Через зменшення загальної грошової маси в обігу зросла частка готівки в ньому, хоча обсяг останньої в 2019 р. збільшився тільки на 2,2 п.п., тобто внаслідок фінансової кризи потреба в готівці зменшилася.

Необхідність переходу до безготівкових грошових розрахунків, зумовлюється в першу чергу регуляторних можливостей НБУ на грошову масу, внаслідок наявності в її структурі надмірної частки готівка, яка знаходиться в обігу поза банківською системою, про що свідчать і статистичні дані. Проаналізувавши динаміку структури грошової маси за останні шість років можна зазначити, що частка готівкової маси коливається в межах 25,7-32,2%

Варто зазначити, що першочерговими завданнями НБУ у 2019 році стало пошук і застосування дієвих механізмів активізації активізації банківської

системи та популяризації безготівкових розрахунків, реалізація яких, починаючи з 2019 року свідчить про позитивну тенденцію збільшення темпів приросту безготівкових компонентів грошової маси.

Отже, підводячи підсумки даної роботи я хочу наголосити на тому, що одним із найважливіших шляхів удосконалення організації безготівкових грошових коштів є побудова Єдиної національної системи банківських карток, така система повинна сприяти збільшенню обсягів безготівкових грошових коштів в Україні та акумулюванню фінансових ресурсів по всій території України. Створення ефективної системи безготівкових розрахунків має принципове значення для з'ясування організаційно-правової бази, а також правових положень, які б регулювали систему грошових коштів і максимально сприяли прискоренню обороту грошових коштів.

Розрахункові відносини між суб'єктами підприємницької діяльності в Україні досить важливі, тому що економіка в цілому перебуває у фазі становлення, саме тому потрібно зараз створити правильні основи безготівкових грошових коштів, вибрати основні шляхи їх розвитку так привести у відповідність до нових умов розвитку правову базу.

Основними шляхами удосконалення та вирішення проблем розвитку безготівкових грошових коштів є:

- збільшення довіри з боку населення до банківської системи, що була втрачена через фінансово-економічну кризу;
- запровадження страхування ризиків власників платіжних карток від несанкціонованого втручання та непередбаченого використання— міжнародні.

БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ ТА КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Є. Моголівець, студентка гр.ФБС(ск)-1-19
Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент*

Аграрна сфера є однією зі стратегічних для економіки України. На сьогодні існує тенденція щодо посилення її значення в економічній системі країни. Це відбувається попри присутність досить значних довготривалих проблем матеріально-технічного забезпечення та фінансових показників галузі. Саме тому, питання кредитування підприємств та зміцнення їх кредитоспроможності, є актуальним питання і потребує подальших досліджень. Під банківським кредитуванням агропідприємств слід розглядати економічні відносини між кредитними установами та суб'єктами аграрного підприємництва, з приводу забезпечення потреб агропідприємств пріоритетними джерелами фінансування, на умовах повернення, строковості й платності.

Статистика свідчить, що у розвинутих країнах близько 70% обігових коштів на розвиток сільськогосподарського сектору формується за рахунок банківського кредитування, в Україні ж ця частка становить лише 7%.

Для підприємств аграрного сектору кредит виступає одним із найважливіших зовнішніх джерел фінансування, поряд із бюджетними

надходженнями. Всі економічні процеси відбуваються з використанням кредитних ресурсів: починаючи з інвестування і аж до реалізації продукції. І сільське господарство не має бути винятком.

Залишки коштів за кредитами, наданими суб'єктам сільського господарства, мисливства та надання пов'язаних із ними послуг в Україні станом на лютий 2020 року складають 56 163 704,28 тис. грн.. 72% кредитів було отримано в національній валюті і, відповідно, 28% в іноземній. Найвищий залишок коштів в іноземній та національних валютах обліковується за АТ "Райффайзен Банк Аваль" у сумі 12 251 739,13 тис. грн. На другому місці за кредитуванням в національній валюті розмістився АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК", залишок по якому складає 8 435 713,51 тис. грн., залишок за кредитуванням в іноземній валюті складає 1 912 120,29 тис. грн..

При проведенні дослідження до уваги бралися банківські установи, залишок коштів за якими склав більше 2 млрд. грн. Залишки за іншими банками підсумовано в графі "Інші банки". Серед таких банків, які не ввійшли у вибірку, але мають значну частку залишкових коштів належать: АТ "ТАСКОМБАНК", АТ "КРЕДОБАНК", Акціонерний банк "Південний", АТ "МЕГАБАНК", АТ "УКРСИББАНК", АТ "АЛЬФА-БАНК" та АБ "УКРГАЗБАНК". Залишок за всіма вказаними банками станом на лютий 2020 року більше 1 млрд. грн.

Частка кредитів аграрних підприємств складає всього 7% в загальному залишку коштів за кредитами станом на лютий 2020 року. Враховуючи той фактор, що сільське господарство є провідною галуззю національної економіки, такий відсоток вкрай низький і свідчить про недосконалий механізм кредитування аграрного підприємництва. Окрім того частка кредитів в іноземній валюті по сільському господарстві є значно нижчою, ніж в середньому по економіці.

Тому перед державою постає необхідність в регулюванні процесів фінансування аграрного сектору та підтримці сільськогосподарського виробництва. З цією метою в Україні діє програма "Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників", яка спрямована на часткову компенсацію відсоткової ставки за залученими у національній валюті банківськими кредитами суб'єктам господарювання агропромислового комплексу. Програма регулюється Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів.

Важливим є також рівень кредитоспроможності аграрного підприємництва. Його підвищенню може сприяти формування єдиної фінансово-кредитної структури, що виконуватиме функцію кредитування аграрних підприємств, через специфічні механізми, пристосовані до особливостей сільськогосподарського виробництва. Проблему кредитоспроможності можна вирішити й за допомогою формування гарантійного фонду на державному рівні, який надаватиме банкам впевненість в поверненні вкладених коштів. Збільшення обсягів кредитування аграрного сектору призведе до його розвитку і підвищення інвестиційної привабливості

Таким чином, всупереч низці факторів, що гальмують процеси кредитування аграрного сектору, саме він є рушійною силою економіки України. Тому розвитку даної галузі приділяється значна увага з боку держави і питання кредитування сільськогосподарської діяльності комерційними банками виходить на передній план.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

О. Олійник, к.е.н., доцент

А. Жовніренко, студентка групи ФБС -1-16

З точки зору створення умов для безперебійного процесу відтворення, визначальним елементом фінансового механізму підприємства є його фінансове забезпечення, як відповідне покриття витрат за рахунок фінансових ресурсів що акумулюються суб'єктами господарювання і державою. Формами фінансового забезпечення є самофінансування, кредитування й державне фінансування, а інструментами механізму виступає склад і структура його джерел. Вони визначають не тільки політику фінансування господарської діяльності підприємства, а й впливають на його фінансові результати.

Залучаючи фінансові ресурси з різних джерел, надається можливість вибрати оптимальні їх комбінації. Однак існують певні чинники, що впливають на обсяг і структуру фінансових ресурсів підприємства. До них належать форма власності й організаційно-правові форми підприємств, галузева приналежність, мета і завдання фінансово-господарської діяльності на певному проміжку часу, внутрішня фінансова політика підприємства [1].

Структура фінансового забезпечення впливає на балансування між фінансовою стійкістю і фінансовим ризиком діяльності підприємства. Так згідно з ефектом фінансового левериджу, наявна певна залежність між часткою позикових коштів у структурі фінансового забезпечення та рентабельністю власного капіталу. Зв'язок між ними такий: чим більша частка позикових коштів, тим вища рентабельність власного капіталу. При цьому кожне підприємство має балансувати між цими чинниками, що впливають на фінансові результати його діяльності.

З метою підвищення ефективності механізму фінансового забезпечення, доцільно впровадити його бюджетування, в процесі якого необхідно виявити і відповідно класифікувати рівень фактичного стану фінансового забезпечення та ступінь його ефективності за обраними критеріями. Для цього треба визначити склад і структуру джерел фінансування виробничої діяльності, рівень фінансової стійкості, який досягається завдяки наявній структурі джерел фінансового забезпечення та ступінь відповідності структури сформованих джерел фінансування структурі активів підприємства, виходячи з особливостей його виробничо-господарської діяльності. Внаслідок чого, отриманий ефект від управління фінансовим забезпеченням підприємства, залежатиме від визначення достатнього рівня і структури його активів з формуванням обсягів та структури джерел фінансування цих активів.

Поряд з цим необхідно зауважити, що фінансові ресурси тих або інших суб'єктів господарювання можуть набувати й різних форм, що зумовлює наявність цілеспрямованих фінансових потоків як взагалі, так і в межах окремого суб'єкта господарювання. На це впливає багаторівневність і складність взаємозв'язків фінансового механізму, який передусім створює можливості для широкого його використання, впливаючи на загальний економічний механізм як на систему, що формує комплексний характер функціонування фінансової політики підприємств.

Таким чином, фінансовий механізм має спиратися на дослідження фінансової системи підприємства, що потребує гнучкої організації виробничих відносин, реалізації і споживання з подальшим її вдосконаленням. Фінансова система підприємства, на нашу думку, повинна розглядатися як складна, відкрита, адаптивна динамічна імовірна система, що характеризується складністю структури і наявністю множинних елементів та динамічністю їх поведінки в цілому й окремих елементів фінансового механізму.

Література.

1. Сокиринська І.Г. Діагностика фінансового забезпечення діяльності підприємства / І.Г. Сокиринська // Фінанси України. – 2013. – № 4. – С. 88–93.

ФІНАНSOVA CТІЙKІCTЬ CІЛЬCЬKOKOCTOПOДAPCЬKOKOГО ПІДПРИЄMCTBA TA OCOБЛИBOCTІ ЇЇ AНАЛІЗ

*Т. Петренко, студентка групи ФБС-1-16
Науковий керівник: Л. Катан, д.е.н., професор*

Фінансова стійкість – це такий стан підприємства, коли обсяг його майна (активів) достатній для погашення зобов'язань, тобто підприємства платоспроможне. Іншими словами, фінансова стійкість підприємства – це таке його становище, коли вкладені в підприємницьку діяльність ресурси окупаються за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечує самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів. Тобто, фінансова стійкість підприємства є узагальнюючою якісною характеристикою фінансового стану підприємства.

В сучасних умовах сільськогосподарські підприємства, враховуючи обмеженість власних фінансових ресурсів змушені звертатися до інвесторів, а зацікавленість останніх у більшості залежить від рівня фінансової стійкості підприємства, в яке вони готові спрямувати інвестиції. В цих умовах значно зростає роль системного і своєчасного аналізу фінансового стану підприємства, зокрема його фінансової стійкості.

Фінансові ресурси можуть бути в необхідному обсязі сформовані тільки за умови ефективної роботи підприємства, яка зможе забезпечити одержання прибутку. За рахунок прибутку в ринковій економіці підприємство створює фінансову базу як для самофінансування поточної діяльності, так і для здійснення інноваційного розширеного відтворення. Використовуючи прибуток, підприємство може не лише погасити свої зобов'язання перед бюджетом,

банками та іншими підприємствами і організаціями, а й інвестувати кошти в нове будівництво, реконструкцію чи модернізацію наявного устаткування або заміну його прогресивнішим.

Аналіз фінансової стійкості підприємства можна проводити за допомогою абсолютних показників, які характеризують тип його фінансового стану:

1. Абсолютна стійкість фінансового стану. Зустрічається рідко, являє собою крайній тип фінансової стійкості.

2. Нормальна стійкість фінансового стану, яка гарантує його платоспроможність.

3. Нестійкий фінансовий стан. Порушення платоспроможності, але зберігається можливість відновлення рівноваги за рахунок залучення додаткових джерел фінансових ресурсів.

4. Кризовий фінансовий стан. Підприємство на межі банкрутства, тому що грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення, дебіторська заборгованість та інші оборотні активи не покривають його кредиторської заборгованості (разом з резервами майбутніх витрат та платежів) та інші короткострокові пасиви.

Крім того, фінансова стійкість підприємства характеризується системою відносних показників - фінансових коефіцієнтів, які розраховуються як відношення абсолютних показників активу і пасиву балансу. Порівнянням цих коефіцієнтів з базисними показниками (середньогалузевими, показниками фінансово стійкіших підприємств, оптимально розрахованими), що дає можливість встановити рівень фінансової стійкості аналізованого підприємства. Стійкість фінансового стану підприємства оцінюється щодо власних і позикових коштів, за темпами накопичення власних коштів у результаті поточної фінансової діяльності, достатнім забезпеченням матеріальних оборотних активів власними джерелами.

На нашу думку, в сучасних умовах доцільно використовувати інтегральний підхід в фінансовому аналізі фінансової стійкості сільськогосподарського підприємства.

РОЗВИТОК МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

М. Рондова, Г. Крюкова, студентки гр. ФБС-1-16

Науковий керівник: Н. Дуброва, к.е.н., доцент

Розвиток банківської системи відбувається постійно. На сьогодні центральною ланкою в діяльності фінансово-кредитних установ стали клієнти та їхні потреби, зумовлені різними особистими смаками, культурними факторами, соціальним статусом, економічними показниками тощо. Для того, щоб отримати конкурентоспроможне місце на ринку, очевидним стає необхідність ефективного управління маркетингом. Саме наявність у банку розробленої маркетингової стратегії сприяє успіху банківської діяльності. Маркетинг стає одним з найважливіших стратегічних факторів успіху в банківській справі поряд із загальним управлінням, фінансами і технологією.

Найважливішими факторами, які зумовили виникнення та розвиток маркетингу в банківській сфері, стали:

- інтернаціоналізація банківської індустрії;
- розвиток міжбанківського ринку;
- поява та активна діяльність фінансово-кредитних інститутів небанківського типу;
- зміни в технології банківської справи;
- розвиток конкуренції між банками і небанківськими кредитними інститутами тощо [1].

Ситуація, що склалася на банківському ринку, характеризується загостренням конкуренції, зростанням ролі фактору налагодження та підтримання відносин з клієнтами, подальшою диверсифікацією банківських послуг, появою нових каналів збуту банківських послуг. Мета маркетингу в банківській діяльності полягає у створенні всіх необхідних умов для ефективного пристосування банку до вимог ринку капіталу, підвищення його конкурентоспроможності та прибутковості.

До основних функцій банківського маркетингу відносяться [2]:

- вивчення і прогнозування розвитку ринку банківських послуг, комплексний підхід до вивчення внутрішнього і зовнішнього середовища банку;

- розробка маркетингової стратегії розвитку банку з постановкою цілей, завдань, визначенням необхідних ресурсів і технології практичної реалізації;

- формування товарної політики;

- визначення реального рівня попиту на банківські послуги та розробка інструментів його стимулювання;

- планування і організація збуту;

- оцінка збутових, експортних можливостей банку.

Все це свідчить про те, що значення маркетингу зростає. Маркетинг більше не є справою окремих співробітників компанії, він стає справою кожного працівника банку. Від нового покоління маркетологів вимагається розвиток таких якостей, як стратегічне мислення, здатність до комунікації, вміння зрозуміти потреби клієнтів. Спеціальні знання поступаються за важливістю загальним навичкам, творчому підходові, а також умінню швидко освоювати нові види діяльності.

Література:

1. Гірченко Т.Д., Овсянникова Я., Гірченко Л. А. Система CRM як ключ до успішної ділової активності. Збірник наукових праць Краківського економічного університету. Краків, Польща, 2017. С. 251—261.

2. Гірченко Т.Д., Панченко О.В. Цифровий маркетинг: майбутнє маркетингових комунікацій у банках. Міжнародний Збірник наукових праць «Європейське співробітництво». 2018. № 7 (38). С. 36—56.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ*М. Попенко, студентка гр. ФБС-1-18**Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент*

Фінансове забезпечення функціонування держави, її соціально-економічний розвиток значною мірою обумовлені податковими надходженнями, які справляються до Державного бюджету України. Основною складовою аналізу податкових надходжень бюджету є їх динаміка у розрізі статей, яка дає можливість проаналізувати зміну обсягу надходжень до Державного бюджету з 2014 по 2019 роки (табл. 1)

Таблиця 1

**Доходи зведеного бюджету України протягом
2014–2019рр. (млрд. грн.) [2]**

Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2019 р. До 2014 р.	
							Абсолютне, +,-	Відносне %
ПДВ	31,7	39,7	54	63,4	79,1	88,9	57,1	180,2
ПДФО	75,2	99,9	138,7	185,7	229,9	275,4	200,2	266,3
Акцизний податок	28,2	38,8	55,1	67,7	72,7	71,3	43	152,6
Податок на прибуток підприємства	40,2	39	60,2	73,3	106,1	117,3	77,1	191,8
Місцеві податки і збори	8	27	42,2	53,2	61	73,5	65,5	813,4
Плата за використання інших природних ресурсів	33,6	41,9	46,6	51,1	50	52	18,4	54,9
Інші податки і збори	7,3	6,6	4,9	4,7	4,9	6	-1,2	-16,9
Всього	224,3	287,1	402	499,4	603,9	684,7	460,3	205,2

За останні 5 років податкові надходження до Держбюджету зросли майже втричі. У 2014 році вони склали 367 млрд. грн, а у 2019 1070,3 млрд. грн. З табл. 1 видно, що загальна сума податкових надходжень у 2019 р. порівняно з 2014 р. зросла на 190 %, причому темп росту непрямих податків суттєво випереджає темп росту прямих. У доходах Державного бюджету України переважають непрямі податки, з них найбільша доля належить податку на додану вартість (ПДВ) – близько 70 %. Зростання в абсолютному вимірі й у структурному співвідношенні ПДВ. Найбільшу частку податкових надходжень становить податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). 2019 року дохід до бюджету від ПДФО становив 275,4 млрд. грн, порівняно з 2014 роком ця сума зросла майже в чотири рази.

Крім того, до бюджету стало йти більше надходжень від рентної плати та зборів за використання природних ресурсів. На зростання обсягу окремих податкових надходжень вплинули детінізація економіки та боротьба із компаніями, які ухиляються від сплати податків. Проте, існують чинники, які спричиняють недоотримання податкових надходжень до бюджету, серед них відомі: зменшення обсягів виробництва вітчизняних підприємств та їх кількості, що зумовлює скорочення робочих місць; окремі податкові пільги; явища ухилення від сплати податків бізнесовими структурами; нераціональний розподіл податкового навантаження [1].

Література:

1. Захаркіна Л. С. Роль і місце податкових надходжень у структурі зведеного бюджету України/ Л.С. Захаркіна // Науковий вісник International Scientific Journal «Internauka». – 2016. – №19. – С. 125–129.

2. Мінфін. Доходи зведеного бюджету України 2014-2019 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу [<https://minfin.com.ua/ua/>]

РОЛЬ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

О. Олійник, к.е.н., доцент

Ю. Якимчук, студентка групи ФБС -1-16

Формування фінансово-ресурсного потенціалу аграрних підприємств в ринкових умовах господарювання, являє собою частину загальної політики оптимізації обсягу і складу джерел фінансових ресурсів, рівня ефективності функціонування сукупного капіталу, позитивного сальдо грошових потоків та достатнього рівня фінансової стійкості господарств. В цілому це зводиться до максимізації доходів і мінімізації витрат при постійному обороті ресурсного потенціалу та кругообігу грошових коштів, які із сфери виробництва переходять у сферу обігу, а з неї у виробництво.

Кругообіг грошових потоків починається з моменту оплати господарством залучених у виробничий процес матеріальних ресурсів необхідних для виробництва і закінчується поверненням цих витрат у вигляді виручки від реалізації продукції, які знову спрямовуються господарством на придбання виробничих ресурсів і їх використання у виробничому процесі. При постійному обороті виробничих ресурсів процес їх відтворення можливий тільки за умови фінансової рівноваги ресурсного потенціалу [1]. Тобто фінансова рівновага, яка впливає на формування фінансово-ресурсного потенціалу господарства, може постійно змінюватись у часі залежно від порушення рівноваги між позитивним сальдо грошових потоків і потребою в коштах. При цьому провідним значенням грошових потоків є забезпечення фінансовими ресурсами господарства, поліпшення фінансово-ресурсного потенціалу, підвищення загального рівня ефективності його функціонуючої системи.

У звичайному режимі в кожного аграрного підприємства постійно виникають надлишки або дефіцит грошових коштів, які знаходяться у динамічній рівновазі. Зазначена обставина призводить до необхідності

визначення показника потенційної потреби коштів для операційної діяльності та порівняння його величини з грошовими потоками у цій сфері господарської діяльності та визначення взаємозалежності основних елементів фінансової рівноваги у створенні фінансово-ресурсного потенціалу: позитивного сальдо грошових потоків, потреби в коштах і капіталі. Це дозволяє з'ясувати причини, чому деякі господарства одержують прибуток, але водночас зазнають фінансових труднощів.

Забезпеченість коштами визначається на основі виявлення різниці між сумою власного капіталу, зносу основних засобів виробництва і прибутку до суми наявних основних засобів, використаного прибутку чи отриманого збитку. Розмір забезпеченості коштами, повинен бути близьким до мінімальної потреби в них, яка передбачається господарством у вигляді нормативу (плану) необхідних оборотних засобів. Проте на практиці визначення нормативу потреби оборотних засобів аграрними підприємствами не проводиться, які відтворюють свою діяльність лише з врахуванням поточних потреб. У зв'язку з цим постає необхідність виявлення реального впливу грошових потоків на формування фінансово-ресурсного потенціалу товаровиробника.

Отже, на наше переконання одним із оптимальних методів розрахунку є визначення мінімальної суми грошових потоків, необхідних для виробничого процесу. Ця величина визначається як відношення операційних витрат за рік до обертання грошових потоків. Операційні витрати визначаються як сума витрачання коштів, або витрат на придбання запасів та сплати поточних зобов'язань. Внаслідок чого, обертання грошових потоків становить їх кількість за досліджуемий період.

Література.

1. Желнін А. Грошові потоки в інвестуванні агропідприємств / А. Желнін // Агроінком. – 2015. – № 4. – 32-36.

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ ЯК ПОКАЗНИК БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ

Т. Рубан, студентка гр. ФБС-1-18

Науковий керівник: Л. Бровко, к.е.н., доцент

Із виникненням державної заборгованості в незалежній Україні постало питання формування дієвої системи управління державним боргом як обов'язкового атрибуту фінансів держави. Управління державним боргом необхідно формувати з урахуванням обов'язкового дотримання боргової безпеки держави.

Боргова безпека - це рівень зовнішньої і внутрішньої державної заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування та ефективності використання внутрішніх і зовнішніх запозичень й оптимального співвідношення між ними, достатній для вирішення нагальних соціально-економічних потреб, що не загрожує втратою суверенітету та руйнуванням вітчизняної фінансової системи. Боргову безпеку країни визначають певні критерії та показники, які повинні бути законодавчо визначені.

Жодна країна для досягнення своїх стратегічних цілей не може обійтись без залучення додаткових джерел, у вигляді запозичень та позик. З точки зору науковців “життя в борг” не є негативним явищем. Головна проблема – ефективний механізм залучення та раціональне використання коштів в системі управління державним боргом.

У світовій практиці вважається прийнятним, якщо зростання державного боргу за рік (річний дефіцит бюджету) не перевищує річного обсягу державних капіталовкладень. За вимогою Маастрихтської угоди 1993 року державний борг для країн Євросоюзу не повинен перевищувати 60% ВВП країни і річний дефіцит бюджету не повинен перевищувати 3% ВВП, що загалом відповідає частці державних капіталовкладень.

Рис. 1. Стан боргової безпеки України за 2009-2018 рр.

Аналіз динаміки стану боргової безпеки України за 2009-2018 рр. свідчить про коливання її рівня. Як бачимо на рис. 1, найнижчий (можна сказати – катастрофічний) рівень боргової безпеки спостерігався у 2014-2015 рр., що було викликано глибокою економічною кризою, насамперед у сфері державних фінансів, яка в свою чергу спонукала Уряд до використання позикових коштів з метою покриття нестачі власних фінансових ресурсів держави. Починаючи з 2016 року Уряду вдалося дещо покращити стан внутрішньої та зовнішньої заборгованості, але говорити про стабілізацію боргової безпеки ще зарано, оскільки вона знаходиться на критичному рівні.

Результати оцінки стану боргової безпеки України за період 2009-2018 рр. дають змогу стверджувати, що проблема подолання боргової кризи залишається дуже актуальною для нашої держави. Незважаючи на те, що вдалося поліпшити стан боргової безпеки у 2016-2017 рр., рівень боргової безпеки залишається критичним. На мою думку, вирішення проблем боргових фінансів неможливе лише інструментами боргової політики. Забезпечення боргової стійкості країни знаходиться в площині стабілізації всієї внутрішньо-економічної системи і зовнішньоекономічного середовища.

Виходячи з викладеного матеріалу можна зробити висновок, що на даному етапі боргова безпека знаходиться під загрозою. Тому необхідним є застосування ефективної стратегії управління державним боргом, яка сприятиме ефективному використанню запозичень та створить необхідні умови для оптимізації боргового навантаження.

Для оптимізації боргового навантаження, зниження витрат на обслуговування державного боргу та мінімізації боргових ризиків важлива роль

належить таким факторам:

- зниженню рівня відсоткових ставок та проведенню зваженої курсової політики, що сприятиме зменшенню вартості обслуговування як внутрішнього, так і зовнішнього державного боргу;

- досягненню профіциту бюджету за позичковими операціями, що вестиме до планомірного і поступового зниження боргового навантаження;

- визначенню оптимального співвідношення між зовнішнім та внутрішнім боргом, яке б відповідало поточній економічній ситуації та стратегічним інтересам України;

Отже, держава повинна взяти курс на збільшення обсягів інвестицій у реальний сектор економіки.

Література

1. Єкімова К.С. Аналіз боргової політики України / К.С. Єкімова // Фін.-кредит. діяльн.: пробл. теорії та практики. – 2011. – Вип. 2. – С. 281-285.

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ

В. Рудакова, студентка гр.ФБС-1-17

Науковий керівник: Н. Дуброва, к.е.н., доцент

Об'єктивною ознакою сучасної світової економіки стають інтеграційні процеси між державами. При цьому, на сучасному етапі, найбільш динамічно розвивається саме фінансовий компонент даних процесів, що отримав назву фінансової глобалізації. Відповідні тенденції у міжнародній економіці створюють умови для докорінних змін у фінансовій діяльності, виникнення нових форм інтеграційних зв'язків, призводять до появи могутніх міжнародних фінансових установ, здатних контролювати величезні обсяги фінансових ресурсів та визначати напрями розвитку окремих країн.

Основними причинами розвитку глобальної фінансової системи стали не лише вихід на міжнаціональний рівень виробництва та розширення фінансово-перерозподільчих відносин між країнами, але й спрощення переміщення фінансових потоків на рівні окремих країн та міжнародних фінансових організацій.

До фінансової глобалізації долучилися майже всі країни світу, у тому числі й Україна. Першими фактичними ознаками участі України у процесах фінансової глобалізації почали з'являтися з надходження прямих іноземних інвестицій у кінці 1990-х – на початку 2000-х рр. На сьогодні основними напрямами фінансової глобалізації є: розвиток банківської сфери; розвиток фондового ринку; розвиток ринку фінансових послуг. До форм фінансової глобалізації можна віднести: глобалізацію фінансових інструментів (переміщення капіталу, поява інноваційних цінних паперів) та глобалізація фінансових інститутів (розширення меж для співпраці інвестора з потенційним об'єктом інвестування, розширення спектру фінансових послуг).

Найбільше процес глобалізації поширився у фінансовій сфері. Інформаційні технології дали можливість поєднати разом фінансові центри світу, скоротити час укладання угод та знизити їх вартість. Хвиля злиття й

поглинань у розвинутих країнах і дерегульованість економіки останніми десятиріччями минулого століття призвели до виникнення фінансових холдингів. Фінансовий ринок став розвиватися за рахунок власних джерел, відособлюючись від реальної економіки. Держава втрачає контроль над рухом приватного капіталу, який визначає економічну ситуацію в більшості країн.

Важливим наслідком цього стала фактична незалежність світового фінансового ринку від політики окремих країн світу. Додатково прогресуючий розвиток комунікаційних систем на фоні лібералізації міжнародних економічних і, зокрема, валютно-фінансових відносин привів до практично абсолютної мобільності капіталу. Ці фактори сприяли виникненню економічного середовища. Саме тому темпи їх розвитку набагато перевищують темпи розвитку реального сектора світової економіки.

Тенденція на злиття фінансових установ приводить до виникнення міжнародних фінансових холдингів, що об'єднують страхові компанії, пенсійні та взаємні фонди, інвестиційні й комерційні банки і охоплюють у своїй діяльності різноманітні сегменти фінансового ринку.

Варто виділити сучасні тенденції глобалізації фінансових ринків. Зокрема, відбувається суттєва інтеграція міжнародних ринків капіталу, поштовхом до якої стала ліквідація багатьох бар'єрів при вході на національні ринки капіталу міжнародних кредиторів та позичальників, зниження трансакційних витрат, стрімкий розвиток інформаційних систем і т.п. Постійний пошук вигідних напрямів вкладення капіталу транснаціональними фінансовими організаціями та потреба споживачів фінансових ресурсів у значних обсягах фінансування сприяли зростанню темпів конкуренції на міжнародних фінансових ринках між кредиторами й позичальниками.

У процесі дослідження виділено і негативні наслідки глобалізованих фінансових ринків, які є причиною появи ризиків: виникнення відмінностей між глобальними й орієнтованими на внутрішній ринок учасниками; вплив глобалізованих ринків на політичні та економічні події в країнах світу; ризики нецільового використання фінансових інструментів і фінансових махінацій з боку глобальних учасників.

Процеси інтеграції України у світовий та європейський фінансові ринки потребують розробки національної моделі розвитку українського фінансового ринку, в основі якої має бути гармонізація існуючої нормативно-правової бази щодо фінансових ринків із європейським і міжнародним законодавством. Саме в цьому напрямі мають бути спрямовані подальші дослідження.

Література:

1. Макушкин А. Г. Фінансова глобалізація / А. Г. Макушкин // Вільна думка 21 століття. – 2003. – № 10. – С. 30-43.
2. Циганов С.А. Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку / Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право - № 3 (74) - 2014.

ХАРАКТЕРИСТИКА ФОНДОВИХ ІНДЕКСІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ НА УКРАЇНСЬКОМУ ФІНАНСОВОМУ РИНКУ

В. Шрамко, студент гр. Мг-ФБС-1-19

Науковий керівник: Ю. Масюк, к.е.н., професор

Однією з головних складових фондових ринків є наявність фондових індексів, які дають змогу здійснювати поточний та перспективний аналізи стану фінансового ринку. З допомогою цих показників відбувається оцінка сукупного стану фондового ринку та оцінюється можливість досягнення завдань інвестування, створюється стратегія діяльності на ринку, проводяться операції з цінними паперами. Понад сто років уже відбувається застосування індексів для загального оцінювання ринку цінних паперів. Вони являються ключовими індикаторами, пов'язаними з купівлею та продажем акцій на біржах, та встановлюють стан справ на фондовому ринку.

Біржові індекси – це показники (числа), які характеризують рівень або динаміку цін на активи, що є об'єктами біржової торгівлі, станом на певний момент часу. Вони здатні застосовуватись на різноманітних ринках, таких як: товарний, валютний та фондовий. Але потрібно зазначити те, що вперше вони виникли на фондовому ринку. В Україні фондовий біржовий ринок на представлений п'ятьма біржами: «Українською міжбанківською валютною біржею» (УМВБ); «Українською біржею» (УБ); «Фондовою біржею «ПФТС»»; «Фондовою біржею «Перспектива» та «Фондовою біржею «ІННЕКС». Дві з п'ятих бірж проводять розрахунок власного індексу: «Фондова біржа «ПФТС» та «Фондова біржа «Перспектива». Фондові індекси регулює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). НКЦПФР, відповідно до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» та покладених на неї завдань, здійснює регулювання діяльності уповноважених рейтингових агентств.

На території нашої країни вже існують усі передумови широкого застосування індексного інструментарію. Незважаючи на певну ризикованість вкладання коштів у фондові активи, все більша кількість громадян розглядають це одним із варіантів збереження та примноження власних капіталовкладень. Важливим кроком у розвитку фондового ринку України було б впровадження системи індексів на рівні Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України, до якої доцільно віднести: індекс за найбільш ліквідними акціями українських компаній (так званими «блакитними фішками»); індекс за менш ліквідними акціями українських компаній; індекс за акціями компаній, що проводять КСВ-діяльність; галузеві індекси. Створення даної індексної системи дозволить інвесторам глибше та достовірніше аналізувати стан і тенденції фондового ринку України.

Таким чином, можна зробити висновок, що фондові індекси є невід'ємною складовою сучасного розвинутого фондового ринку та є необхідними для прийняття раціональних інвестиційних рішень суб'єктами ринку цінних паперів. Існування фондових індексів дало змогу підняти торгівлю цінними паперами на суттєво новий рівень та, як наслідок, підвищити інвестиційну активність економік. Саме тому Україні, в особі органів

державного регулювання фондового ринку, необхідно приділяти значну увагу розробці нових та контролю за існуючими фондовими індексами, що дасть змогу забезпечити достовірну інформаційну базу для біржової діяльності.

Література:

1. Безвух С. В. Індекси на фондовій біржі в Україні та світі // Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. – Вип. 8. – С. 927-934.
2. Фондові біржі. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua>

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ТА МЕТОДИ ЇХ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ю. Дорофєєва, студентка гр. МгФБС-1-19

Науковий керівник : Ю. Масюк, професор

У загальному портфелі ризиків підприємства значне місце займають фінансові ризики. Зміна економічної ситуації в країні та кон'юнктури фінансового ринку призводить до зростання впливу фінансових ризиків на результативність фінансової діяльності підприємства [3]. Фінансовий ризик – це ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат у ситуації невизначеності умов фінансової діяльності підприємства [1]. Важливу роль в управлінні фінансовими ризиками підприємства відіграє механізм нейтралізації ризиків. Його перевага – високий ступінь альтернативності прийнятих управлінських рішень, які залежать від здійснення фінансової діяльності і фінансових можливостей підприємства. Механізм нейтралізації фінансових ризиків ґрунтується на використанні сукупності методів і прийомів зменшення можливих фінансових втрат. Їх вибір у процесі ризик-менеджменту значною мірою залежить від специфіки підприємницької діяльності.

До основних механізмів нейтралізації фінансових ризиків відносять: уникнення ризику, утримання ризику, мінімізація ризику, передача ризику.

Уникнення ризику полягає у розробці внутрішніх заходів характеру, які повністю виключають конкретний вид фінансового ризику. Цей метод дозволяє повністю уникнути потенційних утрат, пов'язаних із фінансовими ризиками, однак, з іншого боку, не дозволяє одержати прибуток, пов'язаний із ризикованою діяльністю. Крім того, ухилення від фінансового ризику може бути просто неможливим. Тому, як правило, цей спосіб застосовується лише до дуже серйозних та великих ризиків [4].

Утримання ризику працює в поєднанні з внутрішнім страхуванням. Мінімізація (зменшення) ризиків здійснюється шляхом диверсифікації, лімітування та хеджування. Лімітування фінансових ризиків здійснюється шляхом установлення відповідних фінансових нормативів (лімітів) за окремими напрямками фінансової діяльності з метою фіксації можливих фінансових втрат на допустимому для підприємства рівні. Перелік нормативів (лімітів) залежить від виду ризику, що лімітується. Хеджування фінансових ризиків передбачає зменшення ймовірності їх виникнення за допомогою деривативів або похідних цінних паперів (ф'ючерсів, опціонів, свопів). Механізм хеджування полягає в проведенні протилежних фінансових операцій з ф'ючерсними контрактами та

опціонами на товарній і фондовій біржах. Диверсифікація ризику дозволяє знижувати окремі види фінансових ризиків і полягає у зменшенні рівня їхньої концентрації. Цей метод ризик-менеджменту використовується лише для уникнення негативних наслідків несистематичних (специфічних) ризиків, які залежать від самого підприємства [3].

Передача ризику поєднується із зовнішнім страхуванням; здійснюється за певними напрямками: передача ризику шляхом укладання договору факторингу, договору поручительства, біржових угод тощо. Прийняття ризику на себе - пошук підприємством джерел необхідних ресурсів для покриття можливих втрат. У цьому випадку втрати покриваються з будь-яких ресурсів, що залишилися після настання фінансового ризику. Розглянуті методи дозволяють зменшити ймовірність виникнення фінансових ризиків, але при цьому не створюються спеціальні фонди і резерви для компенсації можливих фінансових втрат у випадку, коли ризикова подія настала.

Якщо сформованих резервів власних грошових коштів не вистачає для компенсації можливих фінансових втрат, ризик утримувати не доцільно, його краще передати страховій компанії [4].

Отже, мінімізація фінансових ризиків належить до стадій виробництва, розподілу, обміну, споживання. Без механізму нейтралізації фінансових ризиків неможливо ефективно забезпечити безперервність та ефективність процесу виробництва матеріальних благ та підтримувати належний рівень життя людей.

Література:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
2. Вишнівська Б. Методи мінімізації фінансових ризиків / Б. Вишнівська // Економіст. – 2007. - №6 – С. 58-59.
3. Говорушко Т.А. Страхові послуги: навч. посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с/
4. Камінський А.Б. Моделювання фінансових ризиків / А.Б. Камінський. — К.: Київський ун-т, 2006. — 303с.

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА В УКРАЇНІ

І. Лисуха, студентка гр. МгФБС-1-19

Науковий керівник: Ю. Масюк, к.е.н., професор

Фінансове забезпечення розвитку економіки держави залежить від того, наскільки ефективним є рух фінансових потоків між її секторами. Оптимальний рух фінансових потоків здатний створити сприятливі умови для розвитку і забезпечення фінансової рівноваги в суспільстві та досягнення необхідного рівня конкурентоспроможності національної економіки.

Трансформація грошових заощаджень економічних суб'єктів в умовах ринку здійснюється шляхом прямого фінансування або за допомогою фінансових посередників, які відіграють значну роль на ринку фінансових послуг, забезпечуючи акумуляцію грошових коштів дрібних вкладників та перетворюючи заощадження на інвестиційні ресурси. Фінансові посередники – це сукупність фінансових установ, які акумулюють кошти фізичних та

юридичних осіб, зокрема й шляхом випуску цінних паперів, а потім на комерційних засадах надають ці кошти позичальникам [1].

Однією із значних проблем, що виникають на перешкоді розвитку інститутів фінансового посередництва, стає незначні обсяги заощаджень в Україні. Для вирішення цієї проблеми Україні слід вжити великомасштабних заходів для підвищення життєвого рівня населення, їх доходів, а також доходів господарюючих суб'єктів, що потребує значних зусиль та тривалого часу.

Обсяги залучених фінансовим посередником капіталів характеризують його позиції серед компаній свого типу. Вони, конкуруючи між собою, намагаються поліпшити якість та доступність своїх послуг і забезпечити додаткові вигоди для акціонерів. Наявність такої внутрішньогрупової конкуренції змушує фінансових посередників зменшувати свої витрати на ведення бізнесу з метою зменшення вартості своїх послуг [2].

Також відбувається міжгрупова конкуренція. Намагаючись забезпечити для своєї групи конкурентні переваги, такі організації намагаються впливати на прийняття рішень та внесення змін у діюче законодавство (лобіювання). Приймаючи новий законодавчий акт держава може забезпечити конкурентні переваги фінансовим посередникам певної групи.

Найрозвинутішою складовою ринку залишаються комерційні банки при тому, що інші інститути та ринки дуже сильно відстають у своєму розвитку. Така ситуація типова для країн із перехідною економікою і є результатом незавершеності законодавчого регулювання діяльності фінансових інститутів та ринків, а також непродуманості економічної політики, щодо приватизації, валютного регулювання, підтримання низької інфляції тощо.

Для вирішення даної проблеми необхідно: розробити нормативно-правові акти, які будуть спрямовані на якісний розвиток посередництва на фінансовому ринку; формування сприятливого середовища для розвитку ринку посередницької діяльності; здійснення міжнародного співробітництва для обміну досвідом, та виконання відповідних дій на фінансовому ринку України; створення такого механізму дії посередницьких структур, що забезпечить збільшення довіри населення до їх діяльності [3].

Виходячи із вищесказаного, можна запропонувати такі шляхи покращення ситуації в Україні. По-перше, розвиток страхового бізнесу через перехід на міжнародні принципи регулювання страхової діяльності шляхом прийняття нової редакції Закону України «Про страхування»; створення системи гарантування прав страхувальників у випадку банкрутства або неплатоспроможності страхових компаній зі страхування життя шляхом прийняття проекту Закону України «Про Фонд гарантування страхових виплат за договорами страхування життя»; супроводження переходу страховиків на Міжнародні стандарти фінансової звітності та забезпечення єдиного підходу до розкриття інформації у фінансовій звітності страховиків відповідно до цих стандартів.

По-друге – ринок кредитної кооперації: формування механізму підтримки ліквідності кредитних спілок; запровадження системи гарантування вкладів членів кредитних спілок; створення умов для забезпечення фінансової

стабільності кредитних спілок; перехід на оперативний моніторинг за діяльністю кредитних спілок; створення загальнодоступної для споживачів інформаційної бази про основні показники діяльності кредитної установи.

По-третє – ринок недержавного пенсійного забезпечення: посилення координації щодо регулювання та нагляду за діяльністю компаній з управління активами НПФ з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку; розширення прав роботодавців-платників та учасників НПФ на делегування своїх представників до складу рад фондів; перехід до застосування «правил розумного інвестора» [4].

Література:

1. Герасимова С. В. Роль фінансових посередників в організації інвестиційної діяльності акціонерних товариств / С. В. Герасимова// Фінанси України. – 2007. – №4. – С. 103-111

2. Корнеєв В. В. Фінансові посередники як інститути розвитку : монографія [Текст] / В. В. Корнеєв. – К. : Основа, 2007. – 192 с.

3. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. [Текст] / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с.

4. Федосов В.М., Опарін В.М., Львовчкін С.В. Інституційна фінансова інфраструктура України: сучасний стан та проблеми // Фінанси України. – 2008. – № 12. – С. 8.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПАСИВІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

К. Овчарова, студентка гр. МгФБС-19

Науковий керівник: О. Добровольська, д.е.н., професор

Сутність діяльності комерційних банків - залучення коштів і переведення їх в позику або в інвестиції за більш високими відсотковими ставками. Тому банки - це посередники між тими, хто володіє тимчасово вільними коштами, і тими, хто їх потребує. Головною ціллю цієї посередницької операції є отримання доходів.

Пасивними вважаються операції, зі створення банком своїх ресурсів. Їх суть криється в залученні будь-яких видів вкладів в діапазоні депозитних і ощадних операцій, повернутих кредитів від сторонніх банків, випуск будь-яких цінних паперів, а також проведення різних операцій, які створені для збільшення грошових коштів в пасиві балансу комерційного банку [1].

Щоб проаналізувати пасивні операції комерційного банку, треба визначити відношення між капіталом банку та зобов'язаннями. При визначенні тактики формування ресурсів спираються на її структуру.

Ми пропонуємо власне трактування, а саме пасивні операції в банку - операції, за сприяння яких банк повертає свої ресурси, а саме за рахунок зростання власного капіталу, приймання вкладів (депозитів) та інших джерел. Тому ліквідність банку і його стійкість, обсяг активів, їх склад і структура прямо пропорційно пов'язані та впливають зі складу, структури й величини пасивних операцій.

Рентабельність банку, шляхом визначення її рівня, полягає у

співвідношенні термінів погашення та процентних ставок здійснених пасивних і активних операцій. Банку властиве самостійне створення значної частини ресурсів, що є вираженою особливістю пасивних операцій банку [2].

Склад власних коштів налічує випуск акцій, створення резервів через відрахування з прибутку та будь-яких джерел. Основні функції, які вони виконують: оперативна, захисна та регулююча.

Сутність оперативної функції: матеріальна база банку, а також її розвиток мають фінансовий ресурс у вигляді власних коштів (капіталу). Для того, щоб розпочати діяльність банку (в тому числі і будь-якому підприємству) потрібен початковий капітал. Відомо, що машини, обладнання, обчислювальна техніка, земля, будівлі та інші активи купуються за рахунок власних коштів. Також для розростання мережі філій і відділень банку або для необхідних злиттів використовуються власні кошти. Отже, масштаби діяльності банку обрховуються розміром власних коштів.

Для підтримки стійкості комерційного банку, а також для виконання зобов'язань банку перед вкладниками і кредиторами покликана захисна функція власних коштів. Власні кошти банку – це страховий, гарантійний фонд, який дозволяє банку в умовах настання несприятливих обставин підтримувати платоспроможність, а також в умовах виявлення незапланованих витрат і збитків, які є загрозою банківській ліквідності. Якщо більше власних коштів банку, то є меншим ризик вкладників і кредиторів, та надійнішим є банк.

Література:

1.Тарасова О. В. Стан і тенденції розвитку банківської системи України / О. В. Тарасова, Ю. О. Панова // Економіка харчової промисловості. – 2018. – № 3(23). – С. 79-86.

2.Чайковський Я. І. Проблеми та напрямки підвищення ефективності функціонування банківської системи України / Я. І. Чайковський // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ “Економічна думка”, 2016. – Том 23. – № 1. – С. 153-160.

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В ДОВГОСТРОКОВОМУ ПЕРІОДІ

В. Шрамко, студент гр. МгФБС-19

Науковий керівник: О. Добровольська, д.е.н., професор

В сучасних економічних умовах діяльність кожного підприємства, організації є предметом уваги широкого кола учасників ринкових відносин, які зацікавлені в результатах його функціонування. На основі доступної звітно-облікової інформації можна оцінити фінансове положення підприємства. Основним інструментом для цього слугує економічний аналіз, за допомогою якого можна об'єктивно оцінити внутрішні і зовнішні відносини об'єкта, охарактеризувати його платоспроможність, ефективність і прибутковість діяльності, перспективи розвитку, а потім за його результатами прийняти обґрунтовані рішення. Як зазначено в економічній літературі, фінансовий стан підприємства – це сутнісна характеристика його діяльності в певний період, що

визначає реальну й потенційну можливість підприємства забезпечувати достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності та здатність ефективно здійснювати її в майбутньому [1, с. 142]. Фінансовий стан – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика діяльності підприємства в певному періоді, що відображає ступінь забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами, раціональності їх розміщення, забезпеченості власними оборотними коштами для своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями та здійснення ефективної господарської діяльності в майбутньому [2, с. 92–95]. У фінансовому стані знаходять відображення у вартісній формі загальні результати роботи підприємства, в тому числі роботи з управління фінансовими ресурсами, тобто фінансові роботи. Фінансовий стан підприємства визначається такими елементами його економічної діяльності, як, зокрема, прибутковість, раціональне розміщення основних і оборотних засобів, наявність власних фінансових ресурсів, платоспроможність, ліквідність. Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Таким чином, пошук резервів, які можуть бути використані для покращення фінансового стану підприємства, може проводитися шляхом ґрунтовної оцінки всіх складових його діяльності. Значна кількість підприємств в Україні має незадовільну структуру капіталу та відчуває нестачу власних коштів. Одним з головних шляхів покращення фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів підприємства.

За своєчасної розробки та впровадження заходів, спрямованих на поліпшення фінансового стану в довгостроковому періоді, такі підприємства можуть збільшити свій майновий потенціал, відновити платоспроможність та прибутковість. Попередження розвитку негативних кризових явищ на підприємстві можливе тільки за систематичного забезпечення управлінського персоналу інформацією про поточний рівень фінансової стійкості та здатність підприємства до подальшого розвитку. Така фінансово-аналітична інформація, на нашу думку, повинна отримуватися за результатами оцінювання фінансового стану підприємства. Головним завданням оцінки фінансового стану підприємства є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності, прийняття управлінських рішень для поліпшення фінансового стану підприємства та уникнення його банкрутства.

Література

1. Городинська Д. Економічна стійкість підприємства / Д. Городинська // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – № 10 (42). – С. 141–146.
2. Обушак Т. Сутність фінансового стану підприємства / Т. Обушак // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 9. – С. 92–100.
3. Рудницька О. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств / О. Рудницька, Я. Біленька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2019. – № 639. – С. 132–138.
4. Данильчук І. Сутність фінансового стану підприємства та пошук управлінських рішень щодо забезпечення його ефективності / І. Данильчук // Економічний вісник університету. – 2017. – № 17/2.- С.45-49.

ЗМІСТ

ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

<i>Льків А.</i> Вплив стейкхолдерів на фінансово-економічну безпеку підприємства	3
<i>Кравченко М.</i> Характеристика організації роботи бухгалтерської служби досліджуваного підприємства	4
<i>Бондаренко Р.</i> Складові власного капіталу підприємства	6
<i>Готвянська А.</i> Сутність дебіторської заборгованості та проблемні питання її обліку	8
<i>Лях С.</i> Нормативно-правове забезпечення обліку виробничих запасів на сільськогосподарських підприємствах	9
<i>Маслюк Д.</i> Особливості податкового обліку сільськогосподарських підприємств	11
<i>Худяков. А., Морозова О.</i> Управлінський облік фінансових результатів	13
<i>Гіда М.</i> Встановлення терміну експлуатації основних засобів в умовах динамічної зміни середовища функціонування підприємства	14
<i>Галчанська В.</i> Етапи здійснення аудиту податку на додану вартість	15
<i>Готвянська А.</i> Аудиторська діяльність в Україні. перспективи та проблеми її розвитку	17
<i>Мельник Ю.</i> Значення обліку і контролю в системі управління основними засобами підприємства	18
<i>Пакало К.</i> Документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками	19
<i>Міхієнко Д.</i> Важливість оцінки управління фінансово-економічною безпекою підприємства	20
<i>Гіда М.</i> Проблеми та переваги використання методу калькулювання в обліковій діяльності підприємств	22
<u>ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ</u>	
<i>Бугай Т., Крошка О.</i> Побудова прогнозів розвитку підприємств АПК на основі економіко-математичного моделювання	23
<i>Галчанська В.</i> Програмне забезпечення «1С: бухгалтерія 8 для України» в організації податкового обліку	24
<i>Калга К., Ковальчук О.</i> Технологія MathCad при рішенні інженерних задач	26

<i>Кислиця І.</i> Комп'ютеризована автоматизація контролю якості плодової продукції: приклад фермерського господарства Chriesihof (Швейцарія)	28
<i>Кравець Е.</i> Прогнозування врожайності засобами інформаційних технологій проекту Mars	30
<i>Рубан Т.</i> Математичні методи аналізу впливу боргу України на сільськогосподарську сферу	31
<i>Серенкова О.</i> ІТ-технології для HR-спеціалістів	32
<i>Чорна І.</i> Використання SEO для просування сайтів	34

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

<i>Овчарова К.</i> Шляхи вдосконалення фінансового стану сільськогосподарського підприємства	35
<i>Швидкий А., Качула С.</i> Проблеми соціально-економічного розвитку та управління підприємствами	36
<i>Рябий О.</i> Фінансовий контроль в системі фінансового планування на підприємстві	38
<i>Дербеда А.</i> Специфічні риси формування доходів та прибутку сільськогосподарських підприємств	39
<i>Косенко Є.</i> Сучасний стан аграрного сектору України	41
<i>Дербеда А.</i> Особливості державної підтримки сільськогосподарських підприємств в Україні	43
<i>Карпенко Н.</i> Удосконалення взаємовідносин підприємств АПК з фінансовою системою	44
<i>Рудакова В.</i> Проблеми та перспективи розвитку медичного страхування в Україні	45
<i>Азаров Є., Халатур С.</i> Фінансовий інструментарій ефективного функціонування державних інститутів	46
<i>Дрига В.</i> Наслідки реформ податкової системи України	47
<i>Бібікова Л.</i> Управління фінансовими ризиками підприємства в сучасних умовах	49
<i>Ітерман Г.</i> Сучасні тенденції розвитку кредитного страхування в Україні	51
<i>Віллер І., Халатур С.</i> Організація фінансового контролю як запорука ефективного бюджетного процесу	53

<i>Кагожкіна К.</i> Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств	55
<i>Карпенко Д.</i> Особливості організації кредитування аграрного сектору національної економіки	56
<i>Мельниченко І.</i> Система грошових розрахунків на підприємствах	58
<i>Моголівець Є.</i> Банківське кредитування та кредитоспроможність аграрного підприємництва	59
<i>Олійник О., Жовніренко А.</i> Функціональні аспекти механізму фінансового забезпечення підприємств	61
<i>Петренко Т.</i> Фінансова стійкість сільськогосподарського підприємства та особливості її аналіз	62
<i>Рондова М., Крюкова Г.</i> Розвиток маркетингових комунікацій у банківських установах	63
<i>Попенко М.</i> Аналіз сучасного стану податкової системи України	65
<i>Олійник О., Якимчук Ю.</i> Роль грошових потоків у формуванні фінансово-ресурсного потенціалу аграрних підприємств	66
<i>Рубан Т.</i> Державний борг України як показник боргової безпеки	67
<i>Рудакова В.</i> Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку	69
<i>Шрамко В.</i> Характеристика фондових індексів та їх значення на українському фінансовому ринку	71
<i>Дорофєєва Ю.</i> Управління фінансовими ризиками та методи їх нейтралізації на підприємстві	72
<i>Лисуха І.</i> Особливості фінансового посередництва в Україні	73
<i>Овчарова К.</i> Теоретичні засади фінансового менеджменту пасивів комерційного банку ...	75
<i>Шрамко В.</i> Напрями покращення фінансового стану підприємства в довгостроковому періоді	76